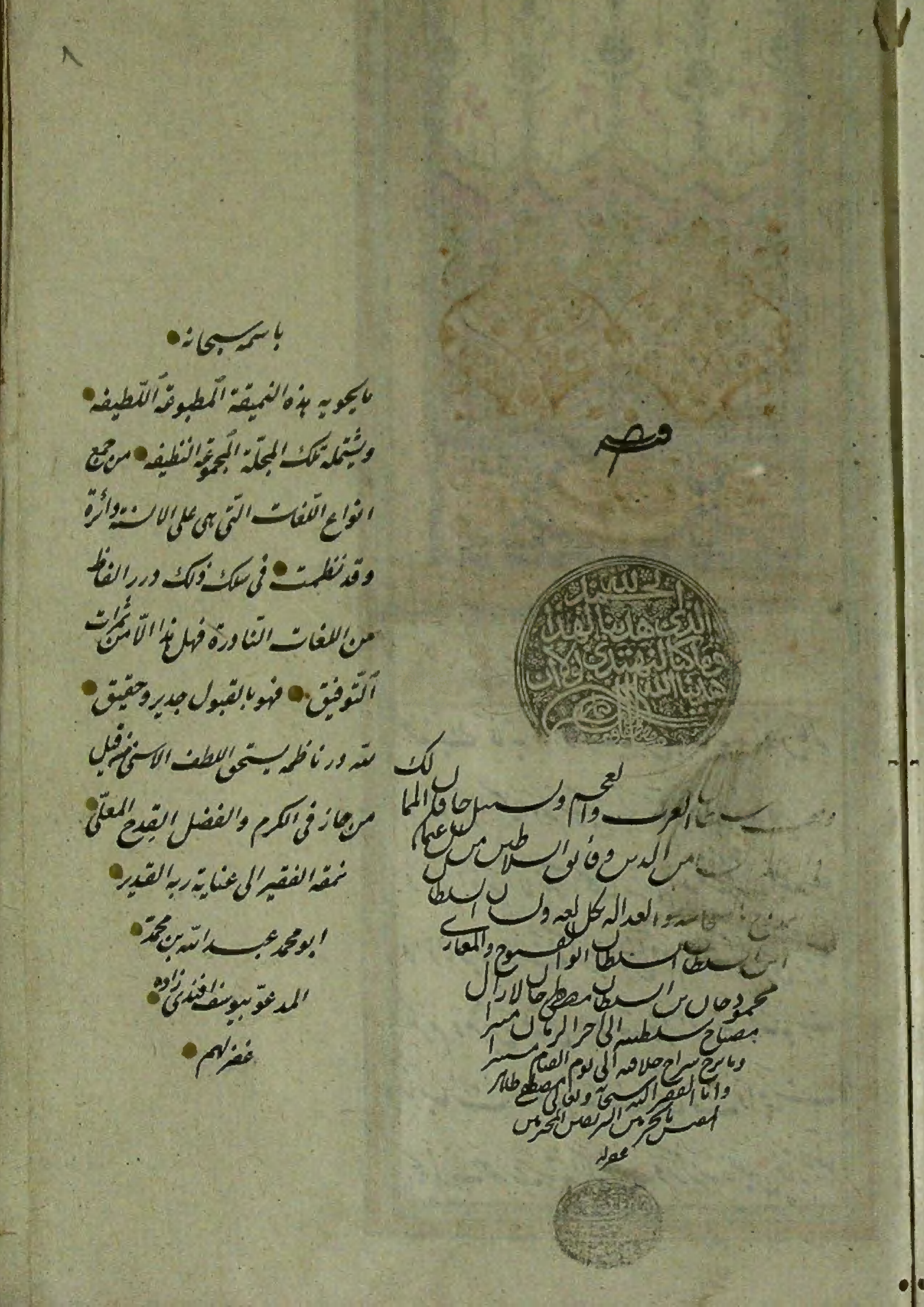
تحفة الاخوان هدية الصبيان

وقف سلطان العرب والعجم وبسيط خاقان الممالك في العالم
اساس الدين وفاتق السلاطين من آل عثمان الممدوح بالسجاعة
والعدالة بكل لغة ولسان السلطان بن السلطان السلطان
ابو الفتوح والمغازي محمود خان بن السلطان مصطفى خان
لا زال مصباح سلطنته الى آخر الزمان منيرا
ودام سراج خلافته الى يوم القيام مستنيرا
وانا الفقير اليه سبحانه وتعالى مصطفى طاهر
المفتش باوقاف الحرمين الشريفين
غفر له

باسمه سبحانه

ما يحويه هذه النميقة المطبوعة اللطيفة

ويشتمله تلك المجلة المجموعة النظيفة من جمع

انواع اللغات التي هي على الالسنة دائرة

وقد نظمت في سلك ذلك درر الفاظ

من اللغات النادرة فهل هذا الا من ثمرات

التوفيق فهو بالقبول جدير وحقيق

لله در ناظمه يستحق اللطف الاسنى من قبل

من حاز في الكرم والفضل القدح المعلى

نمقه الفقير الى عناية ربه القدير

ابو محمد عبد الله بن محمد

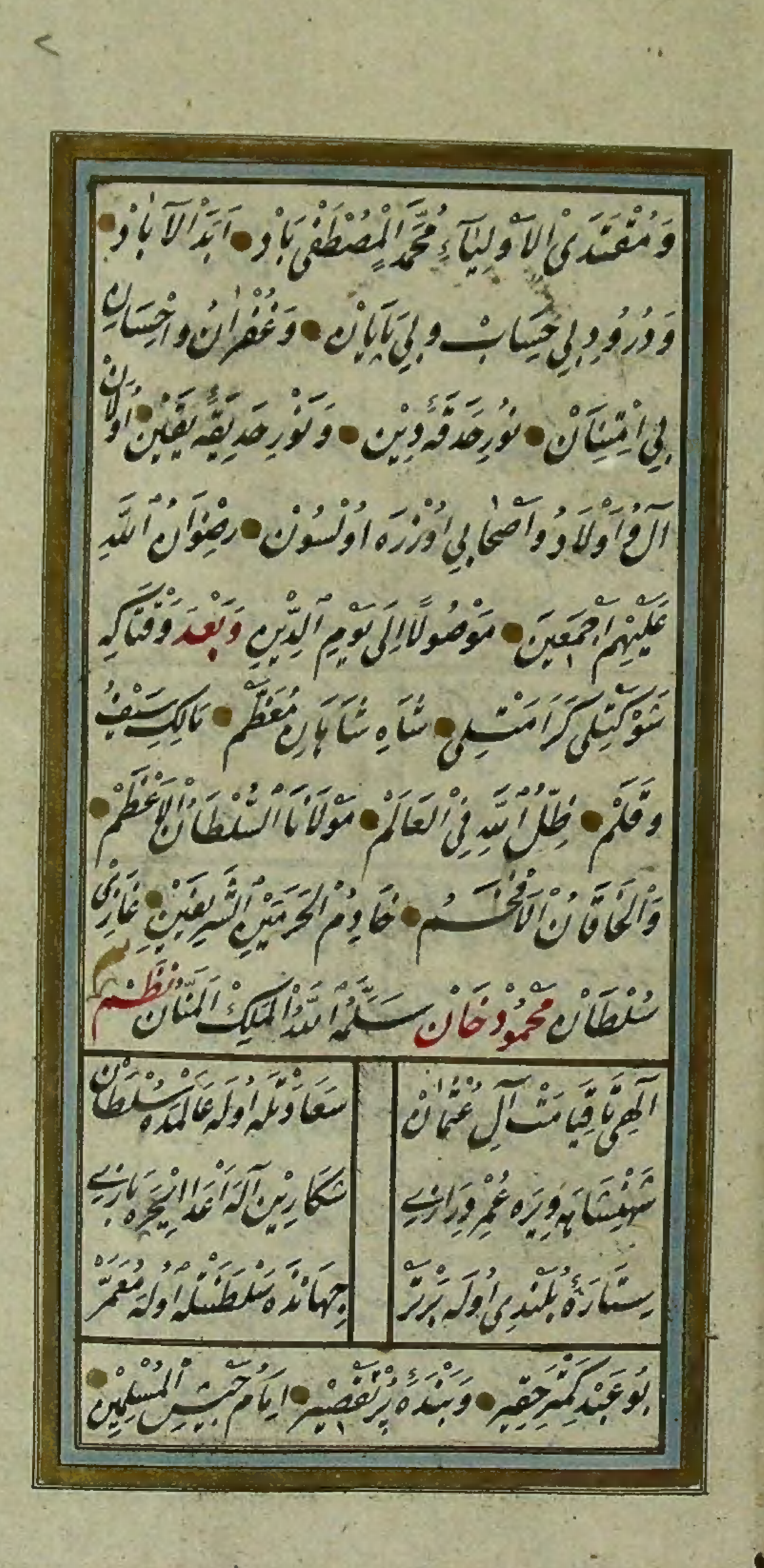
المدعو بيوسف افندي زاده

غفر لهم

بسم الله الرحمن الرحیم

حمد بی غایه • و سپاس بی نهایه • اول عالم
بی زواله • که آدم صفیّنی تاج عالمیان اوزره
و علّم آدم الاسماء کلّها شرفی ایله مشرّف قیلدی •
و اولادینی ولقد کرّمنا بنی آدم آیت کریمه‌سی تکریمی ایله
تکرّم و مزیّن ایلدی • و صد هزاران هزار صلوات
نامیات • و بی حد تحف تحیات وافیات •
بجناب حضرت سید الکونین • و برگزیده ثقلین خاتم الانبیا

و مقتدی الاولیاء محمد المصطفی باد • ابد الآباد •
و درود بی حساب و بی پایان • و غفران و احسان
بی امتنان • نور حدقه دین • و نور حدیقه یقین اولان
آل و اولاد و اصحابی اوزره اولسون • رضوان الله
علیهم اجمعین • موصولا الی یوم الدین وبعد وقتا که
شوکتلی کرامتلی • شاه شاهان معظم • مالک سیف
و قلم • ظل الله فی العالم • مولانا السلطان الاعظم •
و الخاقان الافخم • خادم الحرمین الشریفین • غازی
سلطان محمود خان سلّمه الله الملک المنّان نظم

الهی تا قیامت آل عثمان — سعادتله اوله عالمده سلطان
شهنشاهه ویره عمر درازی — شکارین آله اعدا ایچره بازی
ستاره‌ء بلندی اوله برتر — جهانده سلطنتله اوله معمّر

بو عبد کمتر حقیر • و بندهٔ پر تقصیر • امام جیش المسلمین •

مصطفى علمى داعيلرينى مخميه انشا بولده اقسرى
قبنده احياء بيوردقلرى بقعهء ميمنت آثارلرنده
خيركم من تعلم القرآن وعلمه حديث شريفنك مصداقى
اولان اخيار وابرار زمره سندن معلم الصبيان نصب
وتعيين بيوردقلرينه تشكرا **بيت**

نظم قيلدم ويرسه اوغلى سوزينه — گوزل گورمش انسانك گوزينه
حقيقت حالى الحق طولو جواهر — اداسنده ومعناسنده باهر

نثر منظومه ويرشهى ذكر اولنان جواهر الفاظ عربيه نك
معانيسنى ابناى زمان وصبيان مسلمينه پارسى آشنا
اولملريچون دخى پارسى وتركى ترجمه سيله مترجمه • واوتوز
اوچ قطعه يى مشتمله بو رساله نظم • وتحفة الاخوان
وهدية الصبيان • اسميله مسماة قيلدم **نظم**

بزه دخى دعايه باعث اوله — دعا ايدن مرادين جمله بوله

نه دگلى ايلدم ايسه خطالر — كرم قيل عفو ايدوب ايله عطالر
الهى سيئاتم اوله مغفور — خدايا فضلك ايله اوله مشكور
اوقيانلر بنم نظم ومقالم — لغت علمنده غايت اوله عالم
عزيز اولوب جهانده اوله خرم — اوله علم ايله عالمده مكرم
يازه اوقيه اوله كس فارسى خط — ياكلمايه دخى اولمايه غلط
سعه ارباب علمى اوله منصف — ويره حق علم آكا اوله مصنف
اوله هر بر لسان آسان كه آكا — لياقتله اوله عالم ودانا
غناء قلب ويره حق اوله موصوف — دهرده اوله عرفان ايله معروف
اوغارم اولمايه نظير وندى — همين غالب اوله اولمايه بدى
بنم نسليمه ويرمه ايتمه راضى — هم اول يارب فقيردن اريه راضى
كرم قيل والديمه ايله رحمت — جميع مسلمين بوله سلامت

وهذا وان الشروع فى المقصود • يارب صل على محمد
وعلى آل محمد • وسلم وآته المقام المحمود •

القطعة الاولى في البحر الرمل المثمن المقصور

الله آدی تکری رحمن و خدای آد اسم و نام
قول غلام و بنده در آداش سمی و همنام
هم نبی و پیغمبر در ویرن حقدن خبر
خبر و پیغام دو یقو سوز سخن قول و کلام
هم کلام الله نبی قرآن کوک آسمان سما
یر زمین ارض اولو کیسی مرد بزرگ و همام
قبله و بوسیدن اوپمک در خبر نان اتمک
زرع و کاشتن اکین اکمک در او عمل ایش علام
نبت و رستن بتمک آزمق غی و کر ایستن
خرق و دریدن یرتمق ییل سال و سنه عام
آفریدن خلق یراتمق جثه و تن کوده در
حبه و دانک دانه طام سقف و عرش و بام

فقد و گم شدن یتمک وام و هم دین اولدی بورج
هم سیر و حبه فلقان ایرته ابکار فجر و بام
دخی کودمک اولدی رعی و هم شبانی کردن
نقل و بجای رفتن آرمق در بولوت میغ و غمام
نهر و جوی ایرمق شتابیدن و جری آقمق درر
غزل و جدا کردن آیرمق حجر شقود حرام
هم تمام و ترفها سوزونلر غیظ خشم آجیغ
غزل و هم رشتن اکرمک او لوم موت مرگ و سام
جنت و بهشت اوجمق هین و آسان قولای
برتر اعلی بوجه رگ قرعه و پشک آتمق سهام
اصمق آویختن و صلب و خطه دشوار صرب ایش
مص و مکیدن صورمق صوچ کناه و اجرام
عین و خبرجوی جاسوس عین و هم چشمه بکار

عین و دیده چشم گوز هم یکی در خورش طعام
جل و جل حول قسم و تقسیم بخش کردن بولمک
شامه خال بک در سوکمک سب و دشنیم دشنام
یوم و روز گوندز در هم لیل و شب اولدی گیجه
نجم و اختر و ستاره یلدز اولک پیش و امام
غیر و کار بان گروان نهب و ربودن قاپمق
لحمه پود ارغج اولان کیشی پیش نماز امام
کیس و نونده زیرک احمق و کالیوه بون
هم کریمه و معززلر کریمها و کرام
طمث بسا ویدن و سودن طوتمق دکمک
علم و دانستن بلمک توز در گرد و قتام
ضبع هم کفتار سیرتلان طره گیسو اوک صاج
عذق و کتره خرما صالقیمی جنق در کاس و جام

لت و شوریدن قارمق لفت و بوشاد شلغم
قذف و انداختن آتمق هم طوزاق جاله دام
عدو و پوییدن یلمک هم اویون بازی لعب
اودیا یکلمق زوانه آوردن افروختن ضرام
نوخ و احدب بوکری سلک و نظم کردن دزمک
شرب و آشامیدن ایچمک در طمق جنک و کام
جر و کشیدن چکمک بورجلی غارم و امدار
دور و گردیدن دونمک در قین غمد و نیام
بضع و در آغوش قوجمق کدس و پنبوس خرمن
نقد و گزیدن سچمک در اوروج روزه صیام
فر و گریختن قاچمق حمله سورن و هجوم
اولدی هم خلیفه و جای نشین قائم مقام
میشه بیشه غابه اگمه غیضه سرکه خل و سک

تخت اورنك واریكه اولدی این نكو وكنام

حل وكشودن ششمك دایه مازیده ظئر

شیشمك آماسیدن ونفخ وصنوبر كاج وچام

سلخ وهنجیدن یوزمك غده وذرخیم بز

حمل وبار یوك بالش سر بهایه وجمع هامه هام

جغد وبوم بیقوش صوقمق لذغ وخلیدن درر

كندم وبر حنطه فوم بغدای وهم جیك نی وخام

ثبك وانذیدن اگر جنلك كمان ظن صانموغ

اولدی اسنلك درود وهم سلام دادن سلام

عصبه اوندن قرقه وارنجه اولن كروه بلوك

اولدی هم كینه كشی المق دمار وانتقام

شقص ودروه رقعه پاره انكبین وشهد بال

بال اروسی نحل وكبت ذركاجی وبند تمام

یوك

یوك چكیجی باربر حمال درر آوخانه بیت

فسخ وبهیدن بوزمق همیشه ابد دوام

حرق وهم سوختن یانمق لون چون فام رنك درر

طرس وقط ونفج كاغد چار چادر شب قرام

بجن زندان ونواخانه شتاب جمچ ایوك

مور وآس مرسین آغاجی قنغی سی ای وكدام

آبلودر فارس سوار كسمك بریدن وجوب

دائمی شره دیدی جاوید بدلیت وغرام

رنج وسوداصی وكوجمك طعن ویجای رفتن

كولكه سایه ظل درر صالنمق اهتزاز خرام

قفو ودرپی رفتن اوتمق قدر ودیك چوملك درر

هم اویو یانده دیرلر خوابكذاران ونیام

عرف وبنكی اكلك اما قلبه سنه اینمك

اولدی بردل چیزی فرود آمدن والهام
بین فرقت وجدایی ضد اولوب بین اولدی هم
وصلت و پیوستن دیلک مراد آرزو و کام
جست و برکندن قوپارمق داهی زیرک تیز فهم
جذب و کشیدن چکمک هم آدیم خطوه و گام
دوه صیرتی اور کوجی سنام و کوهان کوهه در
انده و اندوه و کرب قیغو و غصه مدام
جلد و عصو و زدن اورمق قمچی تازیانه سوط
سنه اوکی پیش و قدام هم صوک آخر انجام

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

حق ایدوب نظمنی آسان تحفه‌مز بوله ختام

القطعة الثانية في البحر الرمل المثمن الكامل

باشی بیوک کیمسه سترگ سرسده و اراس اولدی

کوک

کوکسی چیقان برون برشده و اقعس اولدی
سفر و ورق اولدی کاغد رقم و نبشتن یازمق
قالی اسکی جوقه اسکی کهن و کهنه اطلس اولدی
هم نسیل رنک سبز و اخضر دغره ربودن قاپمق
قیصه بورونلی کشی کوتاه بینی اخنس اولدی
خور و کردیدن دونمک اولدی آیو خرس و هم دب
همدخی یصی بورونلی یوج بینی افطس اولدی
صید و باز داشتن بغمق صوباسی دریچه عسس
زیرک و صاحب ذکا فهجنه و هم اکیس اولدی
شتب و هم دشنا دنجشش داخی دوش نجح و حلم در
فکری آزیق اکلغن فزون اندیس احدس اولدی
فرخ و نجه یوری لص و دزد اوغری منزل ربع و خانه
برده خدر و هم تنق یومشق نرم هم املس اولدی

خلف و پستان امجك و ممه و طبى اغزنده تمام

حضر و پوییدن یمك پهلوان یل الیس اولدی

عشر و پاکیدن آرتمق دره قازمق حفر و کندن

جایع زمان و وقت و هنگام ذخی دهر و حین اولدی

جبر و دانستن بلمك فلق و شکافتن یارمق

زفر و متاب قربه پهلوان دلیر و اخوس اولدی

ذر و افشاندن صاچمق زبر و نبشتن یازمق

فانی مرغوب قیمتی هم بهترین و انفس اولدی

گنجشك تشنه روزی رزق و فیغو و جد و فرم

فانی بیلوگشی بدخو بدنهاد و اشرس اولدی

غاب و بنجور دسور آرتق و فزو حلیله ایوبك

ضرس و دندان دیش فی مفسد فیروز آدحس اولدی

خرس و خم گوب خرسکر خراس کوبجی کنیه غل اوج

قوجه لقدن بیلی اگری گرمیان و اقوس اولدی

ندم و گریختن قاچمق هم یاتمق پنبه و برس در

هندخی بوینی قیصه گوته گردن اوقص اولدی

هو دو پنیا توبه در جلمك دراز گردن و ندر

وقند و کوبیدن اورمق آزاندك الجش اولدی

ترس سپر اسپر قلقان درپس و دوشاب پکمز

لمس و پسودن دگمك الب بهادر الیس اولدی

بوس و بوسیدن اوپمك لوس و چشیدن طاتمق

نحب و هنگام مدت و قرجل دموی و احلس اولدی

بله مق لهسیدن و الهس و لحس در اولو لقدن

یا غضبدن اگری بقن کج نگران اشوس اولدی

آفت و محنت بلا تیاره دوررقن سفر سنج

صاغر اولان کر اصم سوینمین لال اخرس اولدی

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

علم و تقوی کسب ایدن عالمده بنیو احسن اولدی

القطعة الثالثة في البحر الرمل المثمن المقصور

لوح و بکاک تخته و کیجه کزن شب رو عسس
نعل و سندل اولدی باشمق هم نعل پای لبت ایسس
سرج و زین ایر بصمق وطی و پاییدن درر
قاب و آرج اندازه مقدار همدخی ایزلی دعس
جم و بسیار چوق بتورنک زرع و رویانیدن
عذره کوه بوق کزلوبس آواز زمزم و هم جس
اورکج اوستی هرشیک آک یوجه بیری ذروه اوج
عین و بهتر یکرک آلتون عین و زر آرد خلف و پس
لخت و لت و کسف پاره صک وزدن اورمق
پنبه قطن و نخبه اولدی قوصیلتن هراس قلس

زبده یوقیمق فسر و بردن بلع یوتمق درر
صرح و کاخ و قصر کوشک دیمک کشتن و حس
مدح و ستودن اوکمک اینجو مروارید و در
اسوه دری رفتن اویمق باغ قید و بند و مس
یکم و غنچه طومرجق هطع و شتافتن ایوک
عیب کزلمک شنار نهان کردن و دلس
فجوه هم مغاک آچق یر فج و شاهراه اکنک یول
اد و چیزی بد اولو بلا صولوق دیر دم نفس
طود و کوه طاغ بر و نیکی کردن ایلک ایتمک
رعب و ترس قورقو دیر آیاقلق دخی زرمیلس
ودع و جز و هم بریدن کسمک ایج لب و مغز
نل و پیخیدن کومسمک در قرکلق تار غلس
اولدی قرح و ریش یاره کفو و همتا دکدش

هیم و تشنگان صوسزلر درصطل سطل و قدس

رجع و هم جود و دق و هم وابل و باران یغمور

بطش و گرفتن طوتمق حرکت لیه شوخ دنس

خطف و ربودن قاپمق صنامق وند و امتحان

درزه لرزه ورعده مرجمک نخود عدس

رأی و پیکر هیئت حسنه قدرت تک توان

کینه داشتن مقت یشمق درجاک درای جرس

بحث و کندن اولدی قازمق غوص و غوطه طالمق

دوشن یالاپس و خیشه کهنه منديش و حلس

کف و بازداشتن ییغمق من و دادن ویرمک

هرج و شتابیدن ایویمک صکره دربعد و پس

نحت و تاویدن اویمق جمل و سیس اولدی بت

رهو و آرامیده ساکن اودکوزی اخگر قبس

خمط و هم پیلو و جالی اولدی مسواک اغاجی

خمص و تکهن آجلق و دلینه تک لال اخرس

فی و گردیدن دونمک من و بریدن کسمک

کوکله دوشوب کلن بر خاطر آینده هجس

کوثر و جوی بهشت اوجماقده بر ایرمقدر

هم بکاری سلسبیل چشمه خوش آب بوز فرس

فور و برجوشیدن آب بردن صونک قنامسی

دابر و پایان و آخر صوک بر قطع و کس

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

کج قمودن طالب گنج گهر را علم بس

القطعة الرابعة في البحر الهزج المثمن السالم

درخوی عرق اولدی جدار و لاد و بیناره دیوار

زحمت نصب و رنج جدیج بوزنیستان ساره سعار

عوض جا آه یا داش وظرف آیا ودان عار شین ونك
توز گرد عنكبوت قوشلق ضحی چاشت ومغاره غار دهار
گیتمك ذهاب رفتن مجی وآمدن گلمك درر
یول راه ستن درده وصب عفر سجی می وعقار
کاهل بطیء وسست اولوم مرگ ونقیض دیب بن بجز
لبده وبیار اولدی خوق اشك خروشك حمار
دوزخ جهنم طامودر قورقو خوف ترس وهراك
طاغیق پریشان وشتیت اولدی بطس قلجان شیار
سزلر شما انتم انا من بن طرق خاك تراب
شمه قلیل اندك بلازك دست الجن سوار
کبر شوخ نفت دوتن نحاس دود توتون حنبی نمیم
اولدی اوروج روزه صوم اوروجلی صائم روزه دار
اوددوغی جذره وشرکك نسنه فسیح وفراخ

شطط كذب دروغ یلان دولنك آرام وقرار
بسیط زمین یردر سدی افكنده مهمل متروك
اولدی آوان هنگام وقت هم گور قبر تربت مزار
لسان زبان دل طاغ علم كوه دریا رق هیچ گناه
اولدی طیمق سرحمك لغزیدن وزلق عثار
تیلاور سن وسبب ایب فنه حنا ورقان
بوق فرث وكوه درر اوكوز یولداش انیس وغمگسار
اورته قوام میان كوز یوز التفات وروی دل
سمت وجهت تلقا وسوی لوند مفسد نابكار
عمال محصل یاجدار گچمك گذشتن وخلق
برگره مره باره گر تبر بار ها كرار
حول جدا شدن آیرلمق در اكین حرث وكشت
یدا وهم زكاب مركب اولدی دیكن شوك وخار

شطط

تیز زود حثیث زب و تباه هلاک و کین کینه حقد

آوازه بانک صره درنجک معجر و سرپوش خمار

دوکنمک انجامیدن و نفاد دخی طارلق و ضیق

حوری و پری منیخ قیصه کوتاه قدها و قصار

تنسیدن و غرقه شدن غرق بوغلمق درصوده

جراد و جنودها سکک ارطلو رهار خار

اولدی ستیزه اقلف و بی ختنه قصد یاری غم

اکسک ویران کاهنده مطفف یاریزتان اثار

هم ایسیلک قانی حرارت آن کرما کرمی در

نکال عذاب باد افره واودلو خجل هم شرمسار

قازنی یاریلمش اولدی مبعوج وشکم کفته شده

قصد اولنان مجوج و آهنک شده آو صید و شکار

برجامه ورشش اولدی ذی قیمت و فاخر کیسی

توبلی برنمک جامه اندرکشیدن و دثار

مهمان و ضیف اولدی قونوق برهوه صابون معروفدر

باتسی باریق منجوج شکسته سرصایی حساب شمار

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

علم اولدی نازه کل فتی صاقن اوغل جهل اولدی عار

القطعة الخامسة في البحر الرجز المثمن السالم

صحابه سوزلری اقوال یاران رسول آثار

عدو کولمک شماتت وخرش صحولنبار نثار

ملازه ولها دلجک درر باغ غل و قید و بند

تصدی روی کردیدن یوزین دونمک در اوکیدار

عجبلمک شکفتن و تفکه قول عضد بازو

زاوند وسنه طیاق دودک نای و نی و مزمار

فروتیدن تلهب و تلظی اود یالکلنمق

اوسنکن سست و کاهل و ممو بازداشتن و احصار

ایکی قات ضعف و دوتا بصره یالی من انگبین

خفیف یغمور دراز کاک طل و هم ایلک باز ربیع بهار

وباق عهد و اصر پیمان یمین و جنک و غار خاش

طلم اولدی رگ و عرق سجی صاتان میفروش خمار

بکانکی توجد یالیکزلق بوز جمد هسر

اکین طولی لبوس جامه قصرغه دوله و اعصار

بمعصیت قوزلیدن وار گناه قیدرمق

قیرک کنار طرف چوالدوزه بندوزدی هم سمار

ضروب انواع و گوناگون جنک ستیز و کربه قط

بیوک اولمق بزرگ شدن براعت صولجت الیسار

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

نصیب اولماز سعادتدن تعلمدن کیم ایتسه عار

القطعة السادسة في البحر الرجز المثمن السالم

شمع و شماله موم چراغ درز کلیچه و سراج

جادر ایچی طنب طناب آویز اولدی غده و خراج

جمدلمک قرص و بریدن قاب آوند و غلاف

کشتی سفینه فلک کمی پیل سکوکی پیلسته عاج

قویمجی زرگر صائغ ولایق سزاوار و حقیق

بسیار غزیر چوق آبنوس اغاجی درزشیز و ساج

شک بیره مرآء اعتقاد دده اولمق مساوی الطرفین

ایتمک قلق کوکل و غیری نسنه تحس ازعاج

کسمک بریدن و قصم باطل دخوض بی هوده دز

بلمک اذن دانیدن و هم لوحسه نغسا و زاج

هداخی یوک بشم و عهن گلک سست و فتور

سوکند و قسم آیندین سوخ شادی ابتهاج

پاداش بدکننده مدمدم عذاب ایدیجی در

یارق شقیق شکاف یارلمق درکفیدن انبعاج

یوق ایدیجی معدم مدبنی وهلاک کننده در

پرده شق کنان طوقلر یاکیا نها ودجاج

اظهار واعلان آشکار کردن بللو ایلمک

عضو سکرمک در سلاف وبالعربی اختلاج

غنده وعنکبوت اورمجک درسکر عصب وپی

کیزمک درافاضت ودرشیدن دوتن دود وعجاج

هم سوپس دوست وخلیل غش وهم کیاه اوت

اربه وبغدای کبی هر نسنه یعنی صبره جاج

قصب وبی قامش شادی قیش قحط متی وکی

هم پاره پاره پارها عصین وسس صوت ولاج

عریان ولاج چبلاق شنا ویدن شناجش یوزمک

اولدی اکل روزی رزق هم قاتق طوزلو تلخ اجاج

سرمایه بضاعت متاع که اوله تجارت ایچون

دائم علیل اولن کیشی بیمارکین خسته مزاج

او بیت وحش خانه یکی اولمق تجدد نو شدن

خسته مریض رنجور مصاب درمان دوا دارو علاج

امتحان آمیزیدن وصغث اولدی قارشدرمق

ایتمک شروع آغاز طفوق صرچه در مینا زجاج

بوته هدف آماج اوق نشانی کسکین تیز حدید

کوبدن وموری کفره دن آلنان جزیت خراج

هم یاردلیش آفریده وجبل مخلوق درر

بغلو کشی بندیده مقرن شاشی احول وکاج

مرتل ودرشت خوان درا حرفی بللو ایدن

اومق بیوسیدن رجا وکاشکی لیت وکاج

هم اویاق خلاف شقاق و دشمنی مخ یتغی ایلک

میره و اتفاق دوزنک قاره بویه زاک و زاج

کف کز زبد شوخ چرک و کرد آور تمکب جمع ایدن

اولدی قوری خشک و غثاء هم قوریق خشکه هیاج

یوزین چورنک روی کردانیدن و لفت و اعراض

مفروش و کسترده دوشنمش هم حصیر بوریه بلاج

قاتی قره سخت سیه غربیب مهر خاتم درثه

دی باشده کی یارقلره در سرشکافها و شجاج

کزلنمک اختفاء و تواری و هم پنهان شدن

درباب قپو اولدی آچلمق واشدن و انفراج

اولدی ایو اوغل خلف فرزند پاکیزه و پاک

بابایه عاق پدر بسیر خانه کن باج سا و خراج

ایلاج و مکانیدن امزرمک طفل کودک اوشاق

اوغلن یتاغی مدره بوکان رحم و آم علج علاج

میل و چهار هزار کام درت بیک آدیم مسافه در

کولی ذلیل و ناستوده خوار فراکو ناروداج

قوین یاتلمق کیجه میش بسب جریدن و نفش

طوتمق کرفتن بطش و طوتلمق کرفتار ارتجاج

ایراق ایدن طارد و مزحزح و دور کننده در

نادان و جاهل قوج طاتشق در مشورت و کناج

وریغ و کلف و ورد کل دوسوت فکانه و سقط

هم دیشی قیونلره دینورمیش باده کان نعاج

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

جاهل کیمسنه قاتنه اوتورمه بکرز قر قاج

القطعة السابعة فی البحر الرمل المثمن المقصور

ضحک و خندیدن کولمک هم کناه و ذنب صوچ

جد و طالع بخت و دولت جور و ستم ظلم کوج
نیل و رسیدن ارشمک درجولمک زره دیک
محص و رسیدن شول صورماق صفر و روی توج
اولدی آزق زاد و توشه ساز و سیج عده یراق
سهم و تیر اوق الکی جبه اغری نسو و طسوج
عین و ذات وجود هستی مشک و داشتن طوتمق
نهج و ره یول قصد و وام اودنج ورزه صوم اوروج
شم و بوییدن قوقمق منیه و آرزو دیلک
هم اصرمق عض و گزیدن شاشی احول و لوج
جمره اخگر کوز نوردیدن و لف درمک درر
طوق و گردن بند بوغمق جام صنوبر باج و نوج
فرج و هم گشودن آچمق ربطه چادرشب و چارز
دزد و سارق اوغری کوزقمق دراغماض و کلوج

نحل و زنبور کیب آرو ذوق و چشیدن طتمق
دخی بکاده و عنین بست اندام در بولوج
قوش طیر مرغ طیران و هم پریدن اوچمق
کوزده یشن اتمک تلیل کلیچه و کلوج
قار ثلج و برف قیرجق نفط و درقیچ ریم ایرینک
کوز یاشی اشک و دمع ایرکر زیها سروج
بط و خربت غاز قاز روشن ایدن تابنده مضیء
بجنه بیج کوک روشن اولمق روشنایی و بلوج
دز حصار و صیصه قلعه جص و قص و کج کرج
طشر و چیقمق بیرون شدن اولدی خروج
قد و مزق و هتک و خرق و هم دریدن یرتمق
بوش تهی صفر الحجر و کزمک درآمدن و لوج
باز زیدن دیغ سکتمک عنف ایله دفع اتمک

ودع و بریدن کسمك کار و صنعت ایش کوج
جید عنق گردن بویون کشط پوست کندن سویمك
نسنه دورلمك نورده شدن اولدی هم دروج
حالت اشیا و کس اوصافی طور و حالدرر
آب و گیاه اوتبنجق نسنه زاک و کبش قوچ
خنس و بازگشتن دونمك ضب و هم سوسمار کلر
یوقارو اغمق ببالا رفتن و صعود عروج
حقبه و سنه ییلدر ییله ملآن طوپطولو
خصب و ارزانی اوجوزلق اوکی صدی کوف و کوج
قصر و دز کوشك ارب و ایفت و نیاز حاجت دلك
هم خصومت ایدیجی ستیزه ستیهیدن لجوج
بعل و شوهر عورت اری توبه هشتیا دونمك
هم گرانی جدب قرلق کوشش اقباب و یوج

نهر و باز زنیدن و هم رد کردن قوومق
کرف و قیر زفت دیب و کورك قودیورمك رفتن دروج
یوجه یر جای فراز و امت و اگری کوتر عوج
هم پراکندن و بث طاغتمق ایلك یاج و حوج
یودنه وقرد بیمون قیر او و اصحرا و دشت
هم خصلق ال و خویشی ظاهر و پیدا بروج
سم و سوفار ایگنه دلوکی ایگنه دزان و خیاط
قیغوا اندوه و ودع رحلت بجای رفتن کوج
غث و هم لاغر ارق یوتمق فرو دن و سوغ
رطب و تر یاش اولدی راحت اولمق آسودن ثلوج
وجد و توان طاقت و هم رفد و دشاد بخشش
اکسمك کاهیدن و غیض هضم و بزه اثم صوج
بهله نفرین لعنت از هر خیر دور کردن سنه

اگنک ابتر کم درز بول سمت وره سر طرف اوج

دجو وطجو وکستردن دوشمک درنسه یی

هم کرانی کل ثقنت یومری ندبلق و یوج

الدریم صاعقه تجنو طاغ دپه سی قله شخ

یول کسن حرامی قاطع الطریق رهزن وکوچ

نکث و نهیدن بوزمق عادت آیین توره داب

کنه وقصوی وسر انجام آخر کار صوک اوج

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

کرکمال اوکرندکسه ایشله ایله ایتمه اوج

القطعة الثامنة في البحر الرجز المثمن السالم

ینکو طعام و خوردنی بوغز کلو و حلق و نای

زنار و هم نیزن دودکجی در دودک مزمار و نای

طویمق شبع و سیر شدن بوغمق خفه کردن خنق

اویقو درر خواب و منام منزل معان مکان و جای

هم سیف و تیغ قلج سهام و تیرها اوقلر درر

عادت سرشت خوی و خلق هم صیف و تابستان یای

کرده رغیف یا عده پشن اتمک آکا کرده دینور

اتیجی پهلوان کمان کش رامی قوس کمان و یای

رینده و غائط صیجن فاره و موش اولدی سیجان

ناشرفشا بنده صحان بالحق حماء کل طین و لای

شوینده و غاسل یوان خورنده و آکل ییان

پیاده و راجل یایان فکر اولدی رویه و رای

خنجر درر مغول و دشنه می مدام خمر بیج

سوت رسل و شیر قرعه کدو و قبق قلج و رود جای

وتر وزه یای کرشی در قصعه و کاسه جنق

قین جفن و نیاب و نیام هم یوخسول مسکین کدای

هم گوز قپاغی جفن و بیك مطلق قپاق سرپوش جفن
ایرلمق غنا و تغنی سراینده سرآسی
حلیه و پیرایه بزك در تلمه و رخنه گدیك
هم هره و پوشنك چپك غنی و توانگر بای
سكین و كارد بچاق صنق شكسته و مكسور در
ماعون و باردان قاب قچاق درویل و پیك و تكاوی
نوحه و مویه صاغو صاغوب آغلمق اوجگین ضغن
قصغ رنگه مادیان كره مهر قولن و طای
جحش و خر كره قودق دلكو دخی روبه ثعال
صارب و زننده دوكن بهل اساس و اس و دای
یوز وجه و روی گل ورد و جاوله آری پاك و هم نظیف
حج صبره و جاش آغری الم رنج و شهر و ماه آی
الیم صانی اوی دكان حانوت و كلبه كارگاه

بیهوده سوز سویلیجی فد حیظان و ثار حجای
شاخ و غصن بوداق قودر بهل دیكن شوكه و خار
سیاری و محصد اگر بارنده کی و غیث قاری
مهره و خرز اولدی بونجق گرزن و مجن جوماق
یول ره نسق قارشو كل استقبل و هم فرزای
چنك و انبل قولی جولق هم دخی اذن گوش قولق
جبهه و پیشانی آلن آسمان یسپر گلگز قولانی
طاغده اولن دره حرم وادی دگز دریا و یم
طوغری یولی گوستریجی مرشد و هادی رهنمای
آهو ظبی حیران گیك هم خسته بند جبر سیك
اودنار و گاغ هم اود یاقیجی موقد و آذرفزای
كوجلو توانا و قدیر لایق سزاوار و حقیق
حجره گمر قوشق ساج اناغی در اثفیه سه پای

اولدی ایو صالح و نیک کوتو یاوز طالح و بد

سڭوك كمیك عظم و استخوان ایت اورمسی عوعو لای

اصهار كدازیدن اریتمك كسر و شكستن صیمق

شارب و هم سبلت بیق صالقیم سنبله خوشه‌ای

توبان و هم سله سبت انبار حصیر كاتور كیلار

عائل حقیر معتر فقیر یابس و درویش خوار گدای

قصرغه یلی تندباد اعصار قوجق آغوش و باغ

كوكس اوبی طلبه و لونته طاط مزه لذه وجای

اولدی اورلمدك قیو چاره بیر استه و جب

اواوریاسی وسط دار بحبوحه میان سرای

منكب و دوش اوموز حالا سیدی الان كنون

غبار هبا توز دست و ید ال اولدی ایق رجل و پای

نعل و جرز مزه ورنانه ادام اولدی قاتق

فایند فكر لودر حسود بد خو سخیف تاریك رای

راحت ری در جای آسایش مقر و مرتفق

صوك غایت و پایان در رطاریه مضیق و تنكنای

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

هر كیم بو كتابی اوقور علم اولور آكا قولای

القطعة التاسعة في البحر الرجز المثمن السالم

صالدو پاك طاهر آری قوشق میان بند و نطاق

حزب و كروه شیعه بلوك كابن بخیر مهر و صداق

یالان كذب خارق دروغ و قاپلیق بختی باش

اولدی طوغانچ بازی و باز اولش نصیب بهره خلاق

یاغذر یحی بولت خال و صیب و ابر سینز

خالی تهی بوش لسنه طولمش پر شده مملود هاق

اكمه و نابینای مادرزاد انادن كور طوغن

غیرت حمیّة و تعصّب همچو ستیز و اباق
یفحن فحن كتمك كری باسر شدن و قهقری
عبد و رهی قول تحمّق رهی گریختن و اباق
آرقه بك اورته گوكی مازن و صلب میان پشت
سعال و سرفه اوكسرك در الجهرق هكچه فواق
قاطن و ایستیده مقیم بوقاغو دوسق قید و بند
هم قیو اچلق دخی در واشدن و املاق
منسفه و ما شوالك نخاله و سبوس كپك
هم دوكمك ریختن اراق اهراق هراق و اهریاق
گوشه بوجق زاویه كنج دریاچه و غدیر كول
نازی كیج قومق نازرا دیر نهادن ارهاق
قاروره مدهن و روغندان یانع طوران اپادرز
یازوغه اولشمق نه بزكار شدن و ارهاق

ایرمق كناری جوی بار و شط فی شاطی كنار
طبطلو مالامال و مشحون توكرك جیوزاق
نعش و كبث بوار هلاك نابود شدن یوع اولمق
مهر معجّل شیربها آغرلق ایلجك یوزه ساق
یالان دروغ و افك و خرص آراپن و خطوه برك
صو یابسی نائب محتسب داروغه شحنه یاسباق
غنی و ثبا هیدن فساد دیوانه و سفیه دلو
بوق رجس و گوه تهدید له منع ایلمك یزغو یساق
اودله ایدرلر آدم و طوارده نیشان كی و داغ
بولوت ابر عارض و میغ جاردق غرفه و رواق
افتاده و مدحض طاین هم وجنش دریش
قانت مطیع فرمانبردار و ایرك ریم و غساق
این فرو آینده و حایق ظلم جور و حیف

یالانی دوزنك اولدی دروغ گفتنی واختلاق

هم آسك و پیك قاصد و فیج خبر ایلتیجی درر

دوسنده لازب یاپشن یالجق یارق شكاف شقاق

آرنگه و ماوی مقر مقام طورجق یر درر

اوغرق یرسی ممر و گذرگاه صوقق كوچه زقاق

عرزانه روسبی پلید كاری بغاء عنب زناء

قورمق ایقاد و رها كردن یوقه بارك دقاق

تن آلا اولمق ابلقاق پیسی شكل سما درند

هم پشت و زیر آرقه دش آیرلق جدا شدن فراق

آرایش و هم هفت و زخرف زینت و زرگ درر

ارداد و جن پری ایریسجی رسنده و ملاق

آزاده شدن و عتاق اولمق درر آزاد قول

منكوحه عورتی صالیورمك طلاق و داون طلاق

چودقا قیمق قصد و منع چوخشم و یاره‌یی برکم

مصداق گواه شاهد طبق دائم ابد پاینده باق

کوسج کوسه شش خنج اثط ببال و درم قیغو در

نوشین لذیذ و طتلو و کومج بالی رواک و رواق

قوصمق یراش و قی آغز طلوسی حفنه بلک فم

هم‌دخی بوغلمق خفه‌دن خوه شدن و اختناق

وکاء و دهان بند مستاب قربه اغزینك باغی

بوغزده اولن شیش ورم الحلق گلوگیر و خناق

یوز دوندرن معرض و صافح روی گردانده درر

هم ایکی یوزلولك منافقت دوروی و نفاق

اوا اوگی پیش خانه فنا اورته‌سی ناچه بهابك

دباغ و پوست پیرای دری دوزن آغوشتم و دعاق

رونده ذاهب منطلق گیدیجی کیمسنه درر

کوروب گوز دیکجی نگهدارنده و رقیب و واق

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

اوشنمز استاده ایدر خدمت ایدن علمه اشتاق

القطعة العاشرة فی البحر الهزج المثمن السالم

قیون میش و ضان یلدرمق تابیکه و اشراق

قبق بطین کده و انبر کلک بخشودن و اشفاق

ایراق دور و جنب اوروج طوتن سایح و روزه دار

قونق مینر ضیف قبولی قاپمق بستدن و اصفاق

یالان بیلیجی فالگیر کاهن و قورقق جبان بددل

سوزی خوب سویلین فصیح سخن آور بلیغ مسلاق

بورون بینی و شنک خرطوم اشغه کحه و اسفل

کتف پشت آرقه یغرین سوکلید دوستان عشاق

سخن چینی نمم و نمام قوودجی قوودجیلق نمیمه غمز

یلق دوست داشتن سوکمک گوزل محبوب تنک عناق

ضعیف و آهی و ناتوان قوجق قوین و دراغ آغوش

لجی و عوج اگریلک کجی اوقجه سره نفاق

کمیلر اولدی کشتیها جوار یلکن سرغ بادبان

تولغه مغفر و کلاه آهن سرپناه بخناق

اسیر طوتسق هدی عانی اخیذ برده و گرفته

دینور ایلک ایلمکه ییکی گردن و ارفاق

هم اولدی ساهد و بازی کننده باقمیان غافل

کونش چیقدوغی وقته دیدیلر بامدادن و اشراق

شراب خالص خوشبوی رحیق اوچمق شرابیدر

طلف داشتن و بخشش طوره دیره و کرک مخراق

بتوی جای ساختن جای گرفتن منزل ایدنمک

هم آت باغی و دک چرپش اوزون دراز منشناق

اولولق سروری سودت تمام اولدی سر آمد ام
قتی چوق چرخ ایدن چوم دچوانمرد و سخی منفاق
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
کیجه کوندز عمل قلقل درست یوزین اوله آق

القطعة الحادیة عشر فی البحر الرجز المثمن السالم

دوشمك وجوب و افتادن اولدی هم بتون درست تمام
توفیه و ایفاء تمام دهشتن ایصال بالتمام
زائل ولن زاهق و نیست شونده ناف بیره کوبك
هاید وخشك قورو در دوتن دخان و دود دایم
یانار در جنوب و پهلوها چوقور حفره مغاك
میت و خاید مرده اولودر اولوم مرگ و حمام
بر پاره ات مضغه و گوشتی غارو مانده قلان
قوقمش درر مسنون و بوی گرفته اویقو خواب منام

درزه گذرنده و عابر سبیل یوله گیدن
دلو بزرگ غرب اولو قوغه بواتن منفا دورام
قیو بئر چاه دلو و دول مطلق قوغه کوی قریه ده
بالان دروغ و ریه قراکولق سیاهی ادهام
طلو برد نجه عذاب شکنجه و رجس و رجز
خسف و فرو بردن یره باتمق هم اندوه و همام
دباء و قرع کدو قبق هم غیظ و خشم قاقیمق
منجل و داس اولدی اوراق سابغ و سیری تمام
مایده خوان دست و خوان سفره و کیك برغوث پوره
ایدین روشن و وضئ یومق فروتن التقام
قاطبه کل و جمیع همه دوکالیسی دیمك
سکین قلج درتیغ برآن قاصب و هدام حسام
هدحی بلوك شبلر لئام و فرو پایگان

گناه ایچون اولن جزا بادافراه اشکنجه نام

هم کعک و خشکنانه و خشکار قوری اتمک کمیت

مثوی مقر ماوی وطن موطن و آرامگه مقام

مشتی گیاه و ضغث اوتلق دسته‌سی رباح حق

هم سیح و دشت زردن صنعه مقدر قوری سجله لام

قاره دودن دود سیه یحموم و آتشی گرم

سوزان و ثاقب یاقیجی قالقمق و برخاستن قیام

محکم ایدن مبرم قوسی گنده سرمه کحل و خلب

هم آلدامق دخل فریبیدن اویان شکیمه کام

بولوک عزت گروه بولکلر دغرین گروه گروه

آت کاهلی ادبسی گران پای و فرس کهام

اذهان و سرزنش گردن حلقه مداراه در

اراده سز ناکام و کره اراده طوع و خوش کام

سوأت و هم عورت و شرمجای مردم اوزری

سطوه و آهنگ قصد و عزیمت یولا افتار زمام

هم جرم و بردن حمل ایتمک دخی کسب ایتدیرمک

همسال و ترب یاشداش و هم نسمق روبند و لثام

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

بو تحفه‌یی اوقیانه یا رب اوله علم الهام

القطعة الثانیة عشر فی البحر الرجز المثمن السالم

دوبان ضباب خرنقه ایوکن شتابان و هلوع

گل و رغ و ورد گور بیچی کشتی گیر و مشتارن و صروع

قانی صار و فاقع و زردی زرد بویه رنگ و لون

ایو یک شتابیدن فزوع طوغمق زادن و طلوع

غماز و ماحل قوچی غمازی سعایت قوغجیلق

قرلق گرانی و ضبع سکون آرامی هکوع

ذلت ونغ ذل خواری خوارلق بوناش و توت فند
طواف وگردیدن دولانمق ذرحرص آز ولوع
ناغض وجنباننده سر باشنی دپردیجی در
دوکمک در افراغ وفروریختن گوکل دل قلب وروع
ازکاس وگردانیدن وهم رگش دوندرمک در
گیرو یه دونمک اولدی بازگردی ورجعت رجوع
قطمیر شکل کوش تاشی کوبک زاریق زاره جوز
ینبوع عین چشمه پکار اولور منهر لها ربوع
حیران سرگشته وعانه عانی اینسیده مقیم
کوکلک پیراهن و سربال اولدی تیز رود ورموع
بلدرچین سمانه و سلوی چه تاءو وراله در
قوربغه ضفدع جغر وغوک گتمک رویدن وخنوع
کار جدید بحث تکی ایش اولدی ارق رود خانه جرق

ازمقدن ایچمک اغزله ازجوکرع کردن کروع
چقماغ قداحه وزند آتشی زنک آتش زنه
هم چقمغی چقمق قدح آتش زدن اوص هوش وروع
توری وهم قدح زننده اولدی چقمغی چقن
سوندیرن مطفی فروکشنده بوکن کالیو کوع
بابیق وسر بند اوزون اغاجلر چوبها خشب
منیب وبادر خدای آینده ایدن حقه رجوع
مرصوص وپیوسته بیکدیگر صقی محکم بنا
یانی اوزره یاتمق در پهلوی بخسبیدن ضجوع
اجعله طولمش زغضب خشم فروخورده کظیم
زیاده غصه اندوه سخت وبث اولور بازی شموع
قفقه وترنیان سید باطل سوز هزن قذع
یاتمق لذع سوزیدن اکلمک خمیدن ورکوع

ولنی دوندورجی در زبان گرداننده آلتی

اوکونی کوزتمک دررفو تنی گردان خشوع

تو تونسز اود یالینکی یارج هم زبانه آتش

هم دخی آت طپشمق سنک زده شدن وقوع

مصراع ولت قیوقپادی سیر وبدر یار مرز

بیوسته رام وآیب مطیع اولدی هم آی بیده نصوع

صیوان وشناک اوغلدرق ردیدن بتشن جتال

سقم وسقام بیماری صیرولق ظهور برزین سطوع

میل ایتمک کیفتن وجنبیدن وروغ وازوار

دخی مدد ایلیجی فریادکننده وجزوع

هم قالدیرلش نشته‌یه مرفوع وبرداشته دیور

قو یابجی مانع اولان منع کننده وممنوع

احاطه وحف وشمول گرد درگرفتن قیلمق

تک حرصلو آزصبرلو اولدی ناشکیبا وهلوع

هم اودرع وکوسفند سینه‌سیه باشی قره قیون

اوزان کلمک دربجستو یابیدن بجوع

افدع وکز سردست بیلکی اکری اولن کشی در

هم آغشمق لنکیدن ولنکال ولنکان وخموع

سرحد ومرز ارفه صنور تکلجه سقط سربدان

عورت یوزین اجمق زن ازروش خمار بردن خلوع

درع وزره دموز حلقه‌دن اولن کوملک در

زره‌ها وهم ادرع وادراع ودروع اولدی جموع

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

نشه ارشمکیمه‌دن حقدن در رجمله وقوع

القطعة الثالثة عشر في البحر الرمل المثمن المقصور

دف وکرمی قرغو تلق اگنه سوزن وخیاط

هم چاغرمق کیمسه یه آواز دادن و هیاط

آلاتلو ابرص و پیس مرده و جایم اولو

ساهر و بیدار او یاتوق دوشانیلن یوب لباط

یاتمش سالخورده فارض کیجی یاشلو بکر و که

سوت لبن و شیر و هم سوت قیمغی سرشیر حاط

اولدی محکم سد ردم و بند و هم یول سمت و ره

اشمط و دومبوی قرغل ز سرور شادی نشاط

برگ کاهی عصف اکین یپراغینک قورو سیدر

هندجی دو سوب طینمق اولدی لغزیدن سقاط

میل ایدن نالی و جانیف هم گرایینده درر

نخط و خلمیدن سومکرمک سومک خلم و مخاط

یادکردن چاغ رفث و فحش سوز سویلمک

شن و خیک قربه و تکلتو نمدزین قطاط

عشق و عمدن اریمش گداخته از غم و حرض

یولجیلق مسافرت ره گذری یول ره صراط

جان روان ورده دل مهجه و خون جگر

خون و دم قان کوسه اشناط و تنک ریشان ثطاط

اویقو یری یاته جق یر خوابگاه و مضجع

هم رجوع اوله جق یر جای بازگشت و مناط

بکلجی حارس پاسبان و گوزجی نگهبان رقیب

طوره جق یر اولدی آرامگاه و قرارگاه بساط

تاسه لی مغموم و مکروب و حزین اندوهگین

شادکام فرح سوینن توکرک خیو لیاط

صوصوو داجق زیرزمین سرداوه سرب

فجر صادق اول الصبح و سپیده دم غطاط

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

غافل اولمه دين الجنده دائم آيله احتياط

القطعة الرابعة عشر في الهزج المثمن السالم

صويه طالمق فرو رفتن و غوطه كردن وانغطاط

يارلمق دريدن شكافته شدن وانعطاط

قليجدن غيريله خصمنه وارمز تيغ كش سياف

شروع آغاز كارى خوض و درزى جامه دوز خياط

ايسرمك مست شدن ازراف و سرخوش مست وهم سكران

قوپوز چاليجى مطربه دينور بربط زن و عواط

موزك ميوه معروف آغاجى طلح درخت موز

قاقمق و داريلمق درغراشيدن وانسخاط

غليان فور و جوشيدن جوغلى سنه قينمق

قاريشمق اولدى شوريدن واختلاط والتخاط

يلان سويليجى مدهن مداهنت كننده در

دينور هم چقرق دوزن كسى يه چرخ خراط

دخى صيق بتمش آغاج برگ يكدگر نهاده منضوددر

قان آلمق فصد و رگ زدن دخى نيشتر كلك مشراط

باسن اوكينه ديكن مقنع و افتاده سر اندر پيش

درم اوى پاى ايچون قلدن اولسه تارم و فسطاط

مراره زهره اود عاصل و بازدارنده منع ايدن

دخى بغداى صاتان كشى يه دى گندم فروش حناط

صيغر اونى در خوار و جنج و بانگ گوساله

دوشمك بسط و گستردن و هم سفره خوان سماط

تردد ايديجى گرديده كننده تائه و حائر

وراء پس آرد علامت نشانها و دخى اشراط

گيجه قرانقوسى غيهب دخى جنح و شب تاريك

سعيى ابطال و محو ايتمك تباه كردن و هم احباط

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

معارف اهلنی سوقیلمه ناوان ایله اختلاط

القطعة الخامسة عشر فی البحر الرجز المثمن السالم

كالج وترش ویوزین بوزرن ازق كارین دبول

شكوفه و بورجك صولمق درخی بحجان دبول

كاودج وكاركنده تر اولدی قیتیك دوریشن

سلم و بام زره نردبان اولدی طوبوق كعب وزول

یدودوال اوكوزكوندن ایب كبی اینجه قایش

قاضی بسی صك وچك الچی پیام آور رسول

ازكك دوه در محل و بیبرك قلم مزبر و كلك

دلیسی دوه ناقه و مایه اولدی بغله تره فول

زرد طیر قوش زبان شوی رشته ارزتبول

ارنی عاریت سپنج كندمك كندردن فلول

همدخی جبریل امین روح القدس نیك جلیل

كزلوخفی پنهان بشده رجوع بازكشت وعدول

آندلو حلیف همسوكند زحمتلو ناصب رنجمند

دونمك سفردن بازكشتن ازمپاوت قفول

روزی مهیا شده و نزول قوت راعی در

اردن كیلمش قاری روكردان ازجهان بتول

مغنی و بی نیازكننده اولدی حاجت دفع ایدن

طباخ واشپز اشجی آش اولدی وآ طعام غلول

انسا و فراموش كرداینمدن اونوتدرمق

همدخی اونوتمق فراموش وغرور نسیان ذهول

ارتسنه در اندك قلیل مرجاه بولوك فوج وكروه

ناخن اغارت ایلی جاپمق یوك حكین باركش حمول

ناخر و پوسیده چوریمش عظم واستخوان كموك

از پی عقب ره سمت یول اوتک جلیدچی جفول

ازبسا و استوار گردن محکم طورغورمق

ایشه گوجه اوگرنمش آموزکار ورم گشته ذلول

گوینده رن و وقودرلش تافته و لواجه در

یکشاق بسیار گوی و مشهب بلمز نادان جهول

جهنیلدن آقن ارک عنساق و ریم و خون

نش اولدی جیفه لاشه قوقمق گندن و متن و صلول

هم ادو چیزی بدا اولو آبا و بجان بنسه در

گیدرگن ایتمک توقف طورمق استادن مثول

دلتنگی و ضجرت گوکل دارلیغی خوار صاغر حقیر

فربه سمین سموز آر فلقدر زار ارسی و نحول

یوت پاره و فلذه جگر پاره سی اوتکن ریه شش

پرسیده مثول صورلمش دیو اهرمن عفریت و غول

زرد او بغدناری موز براغی مرسین آسمان

بابابی نامعلوم ولد سندره زنیم و دغول

سوری قطیع رمه علیل بجور و صبر وخته در

سنه دوشمک گستریدن سطح اوزون دراز طول

یوز یصدوغی نمرق و بالش مرد و مات اولدی فلان

یوزک قاسی فص و نگین سیکی بنجی تل می شمول

قولاج باع یاز اولو دردافاقر بزرگتر دایه

آشاغی اینمک در رفت و آمدن و نزول حلول

ایتمک فقیر جا تمبد اقنا و درویش گردن

بقل و تره سبزه و سبزوات تره آ و بقول

باتمه شادبان تازه و یومشق نوزروی و وجه

رنک و حسد گونی ایو یجی در رشتا بنده عجول

برنسه آدمق تدر نامیدن و بجان در

طاغ باشی قله و دکن دیلر درز بان اصول
اعین برزگر دیده بویوک کوزلی اولان کمسه در
بز طوقیان باری باف و حائک اوفیناش معشوقه مول
هم یازی یازیجی نویسنده و امی درز
ایدا دوبستن تعلمق نگلوگسی خالمند محول
محال و برزگی نماینده اولولیق کوستران
صلصال کل صافی قرو بالچق درغارنه قوج و لول
ربوه و بالایی یوجه یر انگر و جذوه اود کوزی
ادی صافی یوق کیمسه بی نام خامل الذکر و خمول

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

ایستاده ایریتن کشی مقصودین ایدم شمول

القطعة السادسة عشر في البحر الرجز المثمن السالم

اعمی و پوشیده چشم کور بینی درستک خفاف
جده وره یولدر ادیکمر دخی موزه خفاف
فتنه و آزار ایش صنامق قورقیجی ترسان وجل
قرص و بزیدن چمدیک یان جانب و پهلو جفاف
جان و روح روان کوکل طمری درونین ورگ دل
هم دخی کوکل قابی درز پرده دل و شغاف
اعشی و شبکور کیجه کورمین بیک سردست و کوع
ستر من حجاب پرده و طاغلر ناسی سرکوهها شعاف
پیکر دکننده غاز فروکشنده سکر کیجی
چهره وجود غالب تکین در ولدی عرق خوی نطاف
اوجه سرون عجز ورک زمین و افکار کوتورم
فحق قومق حرامی پرهیز کردن از حرام عفاف
قاتی شدید یل صرصر و سخت جهنده باد
کوکل بولانمق دژمنش کرد اغثیان و غثاف

مرمر رخام جلا قبول ایدن بیاض طاشه دینور
هندجی سیل صویی آقوب ربودوغی یر کوهین جراف

ملاء ومهتران واشراف اولدی اولولر کبیر
عراف وفالکیر کاهن وجادو کوبک سره وناف

فراهم آوردن بجود وکفت دیرمک کندویه
عار لنوب واعراض ایتمک ننگ داشتن واستنکاف

قرص وکلیجه جرم آفتاب کونش جوزکه در
کیرویه دونمک باز کردیدن رجوع وانصراف

بک بوزلو بدخو قاتی کوکللو جفاکار وعتل
شامخ بلند بوجه شکوت آغاجی بید مشک خلاف

طامه بر زرکتر رستخیز نفخهٔ ثانیه در
هم یلدیرم صاعقه بجنو یچی می خمر وسلاف

غسلین ورم دوزخیان اهل طموا ایرنکی

رستن نجات وفوز قورتلمق یارق مشقوق شکاف
آذن نیوشیدن وهم کوش داشتن سوز دیکلمک

اولدی زنبور وآری قلر لاغران نهکان عجاف
یاردمجی در عاذر ویا قرم جل وخامباز قرن

وحی ونکه داشتن حفظ ایتمک درود ربان وصاف
صارخ وهم فریاد رسنده در مددار کوزجی

کندویی اوکمک فخر خویشتن ستاییدن ولاف
خسر وزیان ضرر اوتمق در شرم داشتن حیاء

کیمسه ایله خو طوتمق در باکس خو داشتن ایتلاف
قت ایتمک اقتار وتنکی کردن ایرتک یده هو

دو سوزک آفتابیدن وقسم عدل داد وانصاف
هم سنه طوتمق قتی سختی کرفتن وسفع

مشاع ومنع کننده قو یابجی اولوم مرک جحاف

مجموع و فراهم شده زره دیرلمش

اوتسز صوسز بیر شوره و جرز صواش جنک و مصاف

یومرقله اورن و آگر و مشت زن و دانه حبه تو

الیله صو آلمق برکرفتن مشتی آب و اغتراف

کوکسی اوزره اویانلار فرو خفتکان و جاثمین

فراش و هم بستر دوشک یورغان زربوش و لحاف

طواره سمر اورمق ایکاف و هم پالان زدن

اتک سمر یه دیکل پالان خر و هم اکاف

آلات حب درزکرا ای کارزار و اوزار

هم دخی چوریوب طولنمق اولدی کردیدن طواف

آند ایچیجی سوکندکننده حالف و آلی درر

ایلاء قسم سوکند آند یوکسک اوزون بالایاف

هم میل ایدن صاغی کراینده اوجوز ارزان رخیص

ستیهش و تجسس ایرت توقف ایستادن وقاف

اولدی متیقن بی کمان شبهه سز ایناتمش

هم دخی آغو زهر قتال ستم هلاهل ذعاف

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

کجلم آلاجه اوکینه کجیم دیوبن اورمه لاف

القطعة السابعة عشر فی البحر الرجز المثمن السالم

اینجنمک آزردن و سلق بولی قیصه کوته قصیر

قاپو چغردیسی و آواز قلم شنه صریر

مترف نعم دهنده نعمتلر ویرن منعم درر

هم دخی یانمش یانک اود آتش افروخته سعیر

رشتن و هم تقشیر سنه نک قابن صویمقدر

تقشیر و کاستن اکسلتمک ایدن روش و قرر

شغق و رسکار قورقیجی هم دخی قورقونج رهب

آواز ظلم کوچ قوز قوددیجی بیم کننده و نذیر

از لاف و هم نزدیک کردن نسنه یی ایتمک یقین

طرتمق وزن سنجیدن و لایق سزاوار و جدیر

غافل ستمکار ظلم ایدن اعین ودیدار صاقلق

دونوب وارلیجق سز اولدی جای بازگشت و مصیر

توقیر عزیز داشتن اوتوطمق رام بد ردی

حاجت وطر نیاز درشیره فشرده و عصیر

صوچ ایتمک اجرام و گنهکاری زیان نقصان گزند

هم دخی طبطلو اوله صوبیله گول شمر غدیر

رائق و هم پیوند کننده اولدی اولاشدریجی

آریجی فائق کشادکننده آو صید و نخجیر

دائد و بازدارنده منع ایدیجی طاغ جبل و راغ

وایاد خین کوکو اون ده بر عشر ده یک عشیر

بوغ ایتمک اختناک و بکلو فرود گیر بد نشست

داری و دور کننده دفع ایدن قبر گور و حفیر

باشک درپیسی روی پوست شوی آلن پنجه جبین

کوکرچین اوتمک ذر قرقر و هم دخی هدیر

واجف ولرزان مضطرب خائف ورستکار قورتیجی

جیده قطعه دیرلمش یمش طوق شبعان و سیر

کوز ایدینی قره عین قمر ورور روشنای چشم

یاردم ایدن مددکار یاری گر و معین ظهیر

بغلنمش موصد و هم دخی فرو بسته شده

یاره لی مجروح و زخمدار و جرد و هم عقیر

بشمقدر اسکاف و کفشگر زبان کار کیسجی

بیچاره مضطر چاره سز کوجلو توانا و قدیر

خائض ورونهنده آلحق قلیجی صرت ذروه اوج

امان ویلوب یوارن زینهار خواه ومستجیر

اوناکولک عنا دستیر فارغ تهی خالی وبوش

دیب قعر وبن هم یغماجی غارتکننده ومغیر

نکویر و بکالا یوزدیدن قماشک درمسی

دلمک نقب سوراخ کردن مثلی اولین مانند نظیر

واسق وبهم آورنده کردکننده جمع ایدن

هم کلب اولوب سکلمک کولیدن وکوک هزبر

سدتلی یغمور غرم وباران سخت باران شتاب

ماری بزرک ثعبان اژدها حیتن دشوار عسیر

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

یا نوکه قالمز ایسه دوکک کل اولمه شوم نفسه اسیر

القطعة الثامنة عشر فی البحر الرجز المثمن السالم

طمانینت واردن دولتمک کنج فتی جوان

فهد یوزه و یوز پارس آرسلان شیر ودخی خوان

شکر شکر و قند و بال عسل وانکبین اولدی

چری لشکر وحشم وجند شوا اوکرد یاریان

دلال وشیوه ناز وهم سوشمکلک وداد دوستی

اونوتمقلق فرامشی فراموش کردن ونسیان

کوکل پال دل معاونت ویاری یاردم ایتمکدر

معین ویاریکر یاردم ایدن چاره دوا درمان

کوزل یوزلو صبیح خوبرو سپید پوست وازرنج

زر نامه بتی انعام نکویی کردن واحسان

بلیه وکنده غبی احمق طوراجق یر وطن جایکاه

هم آج کرسنه وعریان صوسز درتشنه وعطشان

دموز چیلر اوجاغی اولدی کاپون ودخی دمکاه

چری وهم بیرلایق خوانین نسوه و زنان

وحی و جدان و یافتن بولمق اوغلان در صبی کودک
سورن رانده سایق دوه اورکوجی سنام کوهان
فقیر مقل و درویش هم یوزار یوقسی نقاب توکس
ورق و برگ یپرق اولدی بوزلق مجمده یخدان
عجب رائق و هم شکفت دهشده امر مستبعد
ارق زار عجیف نحیف ظلم بیداد دی و عدوان
تحسر و لهف اندوه بردن غصه ایلتمک
صغیر تماج کاوبان فداد چوبان راعی و هم شبان
عضد بازو قول اوداتش سکن طودوق شفه و لب
خفی گزلو سویشنلر نهانی دوستان اخدان
هوا آرزوی دل کوکل دلکی قورقوس فرق
سکک تکس ذباب اسیرکمک بخشودن و حنان
خدیم خصی و ساده کرده هم دلکو ستام روبه

دلک منیه مراد آرزوی دل گزلو حب پنهان
چوغان حرض کنشتو اولدی هم مازو عفص سکول
بغل و ابط قولتق لیک حربه معزم و تاوان
غنم کوسفند قیون بز معز کچی دالک نعق و سنج
فصیل و خرکه کوشک صایش عد و شمار حسبان
یاریق شقیق شکاف بلوکسی ردی و هم بدبخت
تاهل ایلمک زن کردن اولدی خو نکاح احصان
براقمق نهد و افکندن نکاهیدن نظر باقمق
امین راست وثقه الدنمق بفتنه افکندن و افتان
فرات شیرین طتلو هم تلخ و بی مزه طتسز
ملیح و شوزناک طوزلو مکر در حیله و دستان
ولید کودکی طفل و صبی کناه بزه و حوب
غطا غشا اتق پرده صمنلق متبنه کاهدان

دوکلمک آرمیدن وهم اطمینان سچی رامی

رجا طرف کنار و کلمک اولدی آمدن اتیان

عسا و خفتن اولدی یتمو درآز و بسیط اوزون

فزع فغان و ترس قورقو درازکک آرزان دکران

صنق دللو اولن تکسته زبان وهم الکن در

صباح وقتی سحرگاه و فلق وقت اولدی گاه زمان

قصرغه هیله و اعصار اودوجی هیمه کش حطاب

اوشنکن بددل و جبان ترازو اسطر و میزان

دخی حرمان و بی بهره شدن نصیبی اولمق

کمینک آرد قیجی کودل دنب کشتی و سکان

زبور نبشته خدای که داود نبیه منزل

گناهی ریلمق عفو و آمرزیدن و غفران

یجی و راز کوینده و سرداش سو یشیجی زار

جنبش ناکیش کوتی اولدی آز اندک و بخس نقصان

دخول و درشدن کیرمک درد دورق وقود یرم

براق فاخ و فخ آرق پراکنده وهم شتان

عنت اندر فیاد افتادن و هلاکه دوشمک در

بابا آب بابی باشی دومش کیسی سرگشته و حیران

بلندی و حدب توکسک رسیدن و انی ارمک

دخی حیدن جینی دیرمک تمشی نار انار رمان

لعاب و کالبار سالیار اودون هیزم حطب اولدی

قفی سخت و عزیز آیاغی اکری کژپای و جنبان

صلی اقر و حتن ایمق هم اقر وزنده یانجی

نه دز کوکجک صبیح خوب کزلو اولدی مخفی نهان

قبیح و زشت چرکین هم دوکون سور و عروس اولدی

دره و نهاد بطان الحلد عداوت دشمنی شنان

دخی یکدش شبیه مانند وقایق اولدی تی وتهک

بلانکه آدمی حیران ایدر دروغ وهم بهتان

طولیمق کون غروب وهم فرورفتن آفتاب

سنکو نیزه قنات ورمح صورنجی سائل وپرسان

مبعثر ونبش کننده طشره چقاران دررز

دوه کوشاکی بیسراک واشتر بچه وحقان

چراغلک بیر یدر مشکوه وهم حجره وروزنه

هویدا یان وظاهر بللو چوق یغمور همی طوفان

غری فریاد وایان صیحه چاغرمق وحیقرمق

نشانلی در موسم نامزد وغلان خادم ومرجان

دهان وهم لکا قرمزی سختیان قزل دری

کپچی قدح عمرشا عزگه وپلید خبیث یمان

یاره در جرح وریش وبوت صنم وهم بتی ارسنک

پیشمک اولدی دریافتن وادراک گزلو سیر نهان

نهوض ونهض دور خاستن اوتورركن اوروطورمق

قیز استران بغال هم اشکلر حمیر خران

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

بولنلر حقه طوغری یول دو عالمده اولور سلطان

القطعة التاسعة عشر في البحر الهزج المثمن السالم

صوسزلق تشنکی ظما صوسزلر تشنکان وهیم

ردی آذرنک هلاک اولمق سموز جرب وسمین زهیم

وصید وبیشگاه قابو اوکی ایراق قصی ودور

یواش که هر سوزه ایشه قاقمز بردبار حلیم

ورق درم وسیم کومش فرح شادی سونمک

وصب دائم وپیوسته آجیدیجی دردناک الیم

زیر آهسته آواز گزلو اون دربر دوسبد صندوق

سقیم بیمار مریض خسته یازقلو بزکار اثیم
عربدن تا بعدا عجم بجز تازی عجم گویند
هم اندوه واسف غصه یوغون ستاور ضخیم
اوکت پند ونصح وعظ اولدی قورقو بیم ورس وخوف
سبب ره یول وحی شفقتلی یاران مهربان حمیم
یمش میوه اکل زاری تضرع زارلق ایتمک
ولد زنا حرامزاده وهم سندره وزنیم
هم آزرو باشن چلمک دژم دشسر کیسی کردن
طغرمز عورت استرون ونازاینده وعقیم
آزادلی قول عتیق آزاد فرح شادان سوینان در
لبن وخشت کرپیج آری پاک خالص وقح وصمیم
فتی اسی اجم کماکرم قولان حذام وتنک
متین برک استوار محکم حصین آغر گران وخیم

اباق پای ورجل قدم کشریث قدوم اولدی
اودیوق تندلیه لصب چورمش نغ بسیده ورمیم
کولکن در بسیم خندان قپودان ناخداه ربان
بله شراب الجوب لغوایلین لطیفه کو ندیم
اعج دکمک درآجشتن وعرس ایدک سنار روشن
رهب ورس قورقو یتر نوزی اوی زین ادیم
حجاب وهم تتق پرده شیوخ پیران قوجه لردر
بولوت دن ایشیدلین صوت تخنو ورعد هزیم
قره بالچق حمأ کل سیاه آیدین جلی وروشن
صولومق دمردن نهیم اوبان کمی لکام شکیم
زمانی دراز یللی اوزون زمان رطب تم یاش
طواری اوتلغه صالمق اسامه کردن وتسویم
ملاذ وملجاء وموئل پناهگاه صیغنه جق یر

نهاد و عادت اسلوب و کومش سیم فضه و قضیم
همیم رفتن یوریمک صقلودر محوط نگاه داشته
خردمند و لبیب عاقل بیوک سنه برنگ عظیم
محقق و دانشمند حقلو یکیت فتی و نبیل
سخن گفتنی تکلیم سویلشمک قاتی سخت تمیم
دیشی دوه درزبایه و ناقه هور شمس کونش
لطیم و مشک مسک اولدی باباسزلی یتیم
اوغل اوغلی نبیره و نواده و عقب حفید
قبیح ایشلو یارامز بد اصل نامرد دنی لئیم
کیک بوزاغوسی غزال و آهوبره و رنگ دیر
بل علم دان اسیرکیجی بخشاینده و رحیم
اسی اندوه غصه قیغو ازگ ریم کلیج و قیح
هم اولدی بت وثن بالوش و بورجلی و امدار غریم

ورود و آمدن کلمک شهرها و قری کویلر
یاوز سویلیجی در بدزبان و یاوه کوی ذمیم
ندی محفل و انجمن دانش بیری و درنگ
اوکون لافزن فخور و دلسز بی زبان بکیم
فرو رفتن هبوط اشاغی اینمک کوچ رحیل کوچه
بروز ظاهر شدن حمق سورولمش رانده و رجیم
وری و زشت رام آرایش دو تیره و لج عناد
چکیشیجی ستیزه هم جدال کننده و خصیم
فطن ذکی آزیر زیرک قرام جادو فریب و حارشف
قتی ایلو تنومند و تناور و سمین لحیم
آقر صو آب روان و معین و ماء جاری در
قتی قوری قیرلمش اوت کیاه خشک شده هشیم
بتیدیریجی جسبنده حاصف توف صد اغو

هلاك ايدن كشنده باغچه اشكي كهنه وقديم
طبنجه پيرلغز ناك وزلق هدچي مزلق در
امزغنمق خفيف اويقو غنوديدن نعاس تهوم
قي صواش ايدن كشي ستيزنده تزين الد
كثير الظلم اولن كيمسنه بيداد كرتر وظليم
ديشي اشك اتان وماده خر طاقت محال زهره
اوموز نا اميد مبلس رشتق آشتي ولنيم
غوي وكمره آزغون درصد وز بازگشت دونك
نشوز ناساختن عصيان نبوق دريبه وقصيم
حبس آهسته آواز كزلو اون حورلق خواري هون
مقيم ايشيده عاكف قصد آهنك كردن ويانيم
كليم با تو مكالمه كننده سكا سويلين
كونيلك ايدنه ايلك ايدن بزرگوار كريم

بخيل شحيح زكور ازغار قره چيقلو ناكس در
ايشي سوزي بتون درست گفتار نكوكار حكيم
مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن مفاعيلن
ايلك عتيني آرمه عيب دن اول بري سليم

القطعة العشرون في البحر الرجز المثمن السالم

افندي مولي ياريكر قوللر بندكان عباد
اوناكولك ايتمك جدل لج وستيزيدن عناد
اوكرسه خو ماليقدن اوريش رسن رواب
كوزتمك رصد پاسيدن ودرك درستون عماد
جوع وخواب اويقو شهيق وشدخو بي ياور
اوقوزنك نفث ونفيدن طغري راست قوي رشاد
تير آور براكنده شدن نشنه طغوق اولق در
يلدز ستاره وشهاب طغمق زادن ولاد

نزول و فرو آمدن اعلیدن اینمک اسفله
هم اولدی ایشک طغریسی صواب و کار راست سداد
حاضر عتید آماده اولدی بهره و ذنوب نصیب
دوزلمش اولمق ساخته شدن و بسغده و اعتداد
طغری یوله کیتمک رشاد و رفتن براه راستی
دوشمک هوی افتادن و کل اولدی خاکستر رماد
قورقو فزع ترس و یقین اولمق ازف و نزدیک شدن
یانندن ایراغ اینمک دور کردن و طرد و ابعاد
میوه و طلع یمش کوزین دیکمک نگران و هطوع
یارمق شکافتن و نحر جگر که در ملخ جراد
قاچرمق اشراد و گریزانیدن الگمق ذکر و یاد
آو اولمق شکردن و شکار کردن اصطیاد
کوکدن ییره اینن کتابلر صحف و صحیفها

جید و عنق گردن بوین هم ایرته بکره بامداد
لوند زن و غنجه و زانیه روسبی عورت
اورکمک شمیدن و حیود بر لک یکی و اتحاد
ملجأ و وزر پناهگاه منجا صغناجق یر در
ناکس سیه کاسه بخیل جومرد جوانمرد و جواد
ارین سون عورت عروب ازوج خود عاشق شده
هم یازو یازد قدری مرکب زکاب مداد
دیز اوستنه چوکمک بزانو افتادن و جثود
صواع و کیل پیمانه اولچک در ویرا عطا داد
ایو مکله کیتمک هروله سر دمه قرغه زاغ غراب
یراقلمق در تهیه آماده کردن اعتداد
بر روی در افتادن خرور یوزی اوسته دوشمک در
هم تنه لی بیچوب اورته لمک گزیدن اقتصاد

طاتسز تفه و بی مزه اولدی طرنوک خلب و ذنین
بوقاغولر اصفاد و بندها و دلک آرزو و مراد
خوددار پسندیدن مرخ کندین کوروب بکنمک
هندخی جکر اغریسی درد کبد و هم کباد
طاغی و بی راه قالی آزغون اووه هامون و عراد
قلاده کردن بند بوغمق در یورک دل و فواد
کوزجی نکهبان و رقیب فرج و شکاف یاریق دره
کچمک اوتا نفوذ کیدر سنت طریقت و نهاد
جلیق سغب کرسنکی هندخی طوق شبعان و سیر
هر سنه یلور یرنجه ایتمک در عدل و داد
دول دوشن و نسل زه و زاد بهجت بهیج زیبا کوزل
کاورله صوتش در غزا محاربه کردن جهاد
دلامین محروم و ناخواهنده صایلی در عدد

هشم درنک اریدن و رعده تتر ارتعاد
از کور باز کشتن نشور اولدی قبردن چیقمق
زدیک سقب یقین قلج باعی سیف بند و نجاد
درهم شکسته و حطام ریزه ریزه قیرلمش اوت
مقراض و کاز مقص دو شاک کسنر کاهی و مهاد
سرتیز دیکن طعام دورجی ضریع و تشرع
حمیم و آب کرمی ایسی صو بچن درو حصاد
سموم و باد کرمی ایسی یل طنوکر و رهن
سائل کشه دلنجی طایمق تکیه و اعتماد
ات اسب و جواد قاره یوز اکرد سیه‌ها قنر
الحق کوکلو در متواضع و هم خاکی نهاد
مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن
علم و کاله جهد ایدن عالمده بولور هر مراد

القطعة الحادية والعشرون في البحر الرجز المثمن السالم

ایرته مجه بامداد صباح آقلق سپیدی و بیاض

صولو چایر چمنلو یر کلستانها و ریاض

مطلع آفتاب اُفق کوکك کناری کوشه سی

محل صو برکه حوض در جمع برکه‌ها حیاض

باشی یاریق اشتج یتکسه سر عمر کالیوه بون

خانه و دیوار یقلوب دوشمك انهیار و انقضاض

مخلص حنیف ولی ریا توأم و جنابه اکیز

هم صویه طالمق اولدی باغوش غوطه کردن و غیاض

اغلاق ودر فراز کردن قپامق در قاپویه

پاچه کراع پاره جکشمك در ستیزیدن عراض

سهاد و بیداری اویانقلق رقاد خواب و هجوع

کندوی کورن خودبین اثر قلیل اندك براض

رسوائی فاش شدن خبری یوریدن ورق زیام مهام

کوزینی یوممق در چشم بهم کرفتن و اغماض

کفور و ناسپاس شکر بیلمیان کور یاره حق

ایکی یاشر دوه در اشتر دوساله ابن مخاض

نحاس و مس اولدی باقر رصاص و هم ارزیز قلای

شئ بدلی آلمق عوض یاداش ستدن اعتیاض

عثاء و روذ آور سیل کتوردوکی چاناك و خشنك

طاش پاره سی اوفاق تفك در ریزی و رضاض

باش آغریسی صداع و درد سر بولوت ابر و سحاب

هم کیرو دبیر ریز و نحت بون کسی در کالیو خضاض

شول قان که اویوشمش اوله خونی بسته و علق

کرك نیاز حاجت وطرسی یارسی لت و رضاض

کبحی یازلر در لمم صغار و خرده ازکناه

محزون ملول اولمقدر غمناك شدن وانقباض

حسب درخت اغاج طهور وپاك كننده اریجی

عورت قزنده اوغلان بوروشی دردنج محاض

یارد ملیسجی کیمه یاریگر حواریّ ومعین

تنه طغلمق دررشیدن ریش وانفضاض

جوانب اربعه كرد اكرد چب چوره دور

منكر عنید سرباز برده كند بلید وخضاض

یولمق فه وردن لقف اورمق زدن وركض

هم دپرنمك درجنبیدن تحرك ارتكاض

ساحل لب دریا غراء آوجی شكاری مقتبض

نازك لطیف تازه ایصرمق دركزیدن اعتضاض

لغوب ورنج زحمت تعب قبل عیان آشكاری

بورج المق الدن وام ستادن استدانه استقراض

ارفاض وانفكاك ایدن ایشدنك دور نسنه لی ترك

هم اله بورج ویرمك وام دادن وقرض واقراض

چركین لقب دیمك نبز بانام زشت خواندن دیگر

ایلرو كلمك اولدی هم پیش آمدن واعتراض

اود یاندیرن دوزرق وقود حصب واتش انگیز

خشنودلشمك درخشنودی یك از دیگر تراض

محیص ومناص وگریزگاه صبغه حق بیر دور

مقراض وكاز صنید ومقص كیسی پوشش وواض

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

علم وعمل صوبی ایله فلكك صوارشسون ریاض

القطعة الثانية والعشرون في البحر الهزج المثمن السالم

مجه شاه راه گیك یول فلج فنی نیاب فراب

اوموزه نا امید یوس ویران بیاب خراب

دمیدن بفرا و ونرنك كمی فلك و جاریه كشتی
باش اورم صاپنجی عنب فروش انكور فروش عناب
غرض بوته نشان بولوك كروه وحزب وطائفه
پشیمان اولیجی رجوع كننده نادم واواب
بیلوینز بی شعور حرض یازق جرم وجرم وكناه
قیورغی قلیب وچاه طغرجق اتبان وجراب
صعید روی زمین زیوری اولسنبیر حرز وخشنك
قاریشمق فجر وآمیختن اولوق درنا ودان میزاب
قریب داذن وعز الدامق اوجوز درخیص ارزان
یكیت شاب وجوان وزباصو حكن اكنش وسقاب
تجبلمك شكفتن وعجاب هم ابر سرود وغناء
صوا وزرنده یغموردن قبرجق كوبه حباب
ستایدن وقص اتوبك درطا لوحج بیكی

یالان سویلیجی دروغ كوی دروغ زن وكذاب
دو بودیطراز علم قفتان یقالیغی ایچو صره دن
كونش آفتاب ذكاء كبر ایتمك كردن كشتی اعجاب
بزوغ برآمدن مهر وماه كون آنی طغمق در
طولنمق آی وكون افول فروشدن مه وآفتاب
قیوروغك دست تخیل سودك قالی وطب دوشه
قبول ایدیجی توبه یی پذیرنده توب تواب
آتنك اویلی زغیر نالیدن خسر كندو ذات وخود
اینه تعلیم صید ایدن مكلب سكوان كلاب
مهر نهادن وختم مهر اورمق دررشته
آزو دیشلری سیوری دیشلر دندان خنده نیاب
چری باشی وسرعسكر امیر الجند وسه كش
سپاهان وجنود چریلر اراق دور وبعید صقباب

طغلمشد پریشان شده ها و هم بتابت اولدی
کیجه بتابت شب هنکام یازقلر زها اذناب
براقمق طرح والقا و هم افکندن واوزندن
اورانلامق خرض انداز کردن بو یه رنک خضاب
حالندن دونمک کردیدن وتنی تنه
دخی تنه لی دوندرمک وررکشتن واقلاب
بزنمک درتحلی دشن رنک در حلیه پیرایه
ذوو عقول خداوند خردها واولوا الالباب
طنبجق یومشق دوز طاش صفوان وهماره سنک
اوکنمک لاف زدن تصلف وبکک تکس ذباب
تردد ایدیجی مذبذب وحیرت کننده اولدی
دکرمن آسیا طاحون اودونجی هیمه کش حطاب
هم احدب کوزپشت آرقه سی بوکری کوژ وچنک آیه

سؤالدن ویرمک اجابت اولدی پاسخ دادن وجواب
سقفها وعروش چاردا قلر آلوچ ازدف وزغرور
فلک ترازوسی میزان آفتاب واسطرلاب
دخی تله وکروه بزرک بنوک بلوک اولدی
جدوبت وکران قیلق دوین دود دخان عکاب
سیرتنک وغبره کوزیاشی فورق درجم عوره
حوته وسنبله یا القیم وصر سیق عشق لبلاب
مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
اکر وار ایسه ادراکک قولاغ اوروب دلمدن قاب

القطعة الثالثة والعشرون في البحر الرجز المثمن السالم

مسیح وآمیخته قریشلمش درود درصاف وناب
قارلیج وبرف اوک اوکی دربیش سرای وجناب
طلم وسبتم کوج درمیل ایتمک خمیدن ورکون

دوستی و علق سوکی در هلاک شدن و تباب
دجی جرب و گرا و یوز ازکن بی زن و عزب
فلج اوجی سرپنج ذباب صاعقین اوید عدد حساب
یورک بورکسی مغص وهم گرانش و پیچیدن ناف
جولی جریم ولادزرا اوردک اوزوم غاب
نعمت ایلی رستی و فنج الآء و نعمتها جمع
بولغور دلیده و جشیش جکمک کشیدن اجتذاب
عقاص و کاکلها زلف قحبه روسبی فاحشه
اینمک عذاب با گمیدن و شکنجه کردن و عقاب
سومک ملق و دوستی تا بال حباب سویشمک
ریخته شده مسفوح دوکلمش نثار در نوشاد عقاب
محو و زوال کومو یارلمق درشکفتن و صدع
اود نار و مح آی ایدیسی ضوء قمر و ماهتاب

پوشیده کردن ستار تلبیس عیبین کزلمک
یاقه گریبان جیب کیرو دونمک بازگشتن ایاب
اصلع وزوجکاد دبه بی طار اولن کیشی درر
هم تاسه لنمق تنسه نه تاسه گرفتن اکتئاب
اکلمش اولمق در ممتحق وهم کاسه شدن
کوپر خمها و حباب اغز صوی سالیار رضاب
آردیسر و آرء و آداسته منزجر کیرو طورمش
نطق و برداشتن کوتورمک طرق و خاک و تراب
کیجه کلن در طارق و در شب آینده ارسغر
مزلف و گرد آور جمع ایدن دومان آزم و ضباب
آمد شد داون و تصریف شی تغییر ایلمک
نسنه یی اورندلمک اولدی گزیدن و انتخاب
بجس و گشادن آچلمق آب بست نطفه منی

دوکه صب ریزه ایچیلجک خورش و خوردلی شراب

هامون و فدفد دوزییر منت سیابن بوارمق

پیدا اشدن حصحاص بوزنک دهر آبادانش آب

نقریس و درد پای ایاق آغریسی شوبدی یمان

فلجه چالمق سنه‌لی اولدی زنکیدن ضراب

قازیق و میخ قاقمق درز حقیدن وضرب الوتد

دریانک اورتاسنده‌کی ادا جزیره بند آب

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

دوشرسه جاهل دلنه بی شک خراب اولور کتاب

القطعة الرابعة والعشرون في البحر الرجز المثمن السالم

اورته میان وهم عوان نزاع درز ساز وسلاح

صحرا و دشت هامون او وا نجات رستن و فلاح

صوغان بصل یارقی سنه شدید عصب و سخت

ممنوع اولن سهاد حرام حلال اولکن شغاد مباح

دریافتن تفقف بتشمک در طلاق طحال سبرز

برک طوتمق محکم داشتن ابرام والحاح

طشره چقمق دلنی لهث وبرآوردن زبان

قجردی صیر وچریست کیمک رویدن ویراج

قوت محال نیرو سوز ایشدیجی شنونده اذن

اوچمق طیران و پریدن هم قنت پربال جناح

نیره و حافدا اوغل اوغلی زبون واهیه سست

خالص قراح وناب زنا ایمک بلنده کاری سفاح

وسق وتاریکی بسو شدن قراکو قیلمق

نقض کران شدن آغر اولمق وبال پر جناح

دیب بن غیابت وقعر شفا کنار قیرک قنی

املاق و درویشی فقیرلق یجی می قهوه راح

جفا و خشك ضايع آتلمش يار جرف و جاى شت

اريشيجى بالغ رسان يللر باد ها و رياح

اوچمغه يا قلقمش هار بوقيدات آوز وقس

شاد اولمق ارتياح و ختر مى جدرساز و سلاح

نسيج و تنيده اورلمش كبش و نجنه قوچ قوش

ملاح و كشتيبان كميجى بامدآد فجر و صباح

لقاح و ناقه ء دوشيزه صاغلين دوه آر

آت ياوز اولمق در اسب سركشى كردن و جماح

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

قلبنى دنيادن كسن غم چكمكدن بولور فلاح

القطعة الخامسة والعشرون في البحر المتقارب السالم

يايلمش دوشنمش كسترده مفروش

يوجه قالدرلمش برافراشته معروش

صاقنمق توسنقى و پرهيز كردن

ايلنمش نكمان برده و منقوش

پرشيدن و هم توزغ طغلق

باشى دونمش خيره سر همچو مدهوش

مكان طوتمق جاى كرفتن تحيز

عنفله طوتلمش كرفته و مبطوش

سويشمك تسلل كشيده شدن خيز

صويلمش اولان لشنه رشته و مسبوش

چكشمك ستهيدن و هم تشاكس

نقشلو اولن نسنه نكاشته منقوش

اورمق اثارت برانكيختن كرد

دخى كم عيار زر و سيم ناخ و مغشوش

صواع كيلچ و كيله پيمانه اولچك

سیلنمش کراشته و ممسوح و ممشوش
حموش و بعوض پشه سیوری سنگ در
دخی طرملنمش خراشیده مخدوش
سمطی و یارزیدن اولدی کرنمك
اچق قپودر گشاده و موطوش
اوکی قز ربیبه و هم دختر زن
بچلمش فورسی اوت دروده محشوش
فورقن آفتاب و قوب کون طوغمق
بغشلنمش تحفه مرمازه معنوش
زبد درد کوتوك هم عدق بسیار چوق
دخی صدقه بخشیشی دهش و معشوش
لبد و شنا و چوق پیاهنك و سارنج
قازلمش بیر کنده خندق و محفوش

اوفانمق تفتت و هم خرده شدن
طوتلمش مصید و شکار کرده محروش
کوکل اکلنکی قنوه و تنجی دل
واتلمش القعده ذخیره معروش
تاوشن کرفن قولا یلقله طوتمق
یوزی طرملنمش خراش رو و مخموش
سو یلنمش نطیحه و شاخ زده اولدی
ایلان صوقمش مار کزیده و منهوش
دوشرمك تخبط فرو افکندن
عصا زده بیرق قنالیده مهشوش
فراخ و رغد کنك چونکد و تنك طار
نه درقه اکو تارکی هم چو معطوش
دوزلمش تکور ملوف نوزده

عقل خرد اوص در کوبه قرط و منکوش
طغلمق تلاشیدن وهم تمیز
برکمش فراهم شده غند و مقفوش
هیون وشتر باد هجین یل دوه سی
دمی یریلمشه هم دریده و مهروش
بریکمک حیره شدن واجتماع در
بولنمش قیل موی باز گرده مشوش
تبتل گسیختن از خلق کسلمک
ایلمش تنبه بخیده و منده وش
زنبه وهم صدر و سینه کوکس در
صاغلمش سود دوخته دوشیده مقشوش
اغارت وهم تاختن سایلی اورمق
ارق اینجه آدم لاغر و معشوش

دخی کزلی دوست درولیجه و بیرداش
تفحص اولنمش فتش کرده مفتوش
رهن و رهان گرو بها طتولمش
صاچلمش صوکر غبری باشیده مرشوش
ولایت مدینه شهر شهرستان
ولی طرلمشه دی خست و تکدوش
بایلمش بی هوش و مغمی علیه در
دخی کنده اویه کراث و مردوش
خصاصه و درویشی اولدی فقیرلک
اونوتمق نسیان فرامش فراموش
ازیلک خشونت رعونت درشتی
قولق یومشغی شحمه و زمه کوش
فعولن فعولن فعولن فعولن

دوزلدی قوشلدی کتاب اوش طونک کوش

القطعة السادسة والعشرون فی البحر الهزج المثمن السالم

فرح شادی سوینمک در طمعلو آزمند حریص

صدید زرداب صاری صو در صوق صواب حریص

تقول ورخود گفتن یایندن یالانی دوزمک

جبلی و سعدلوک اوزناق ایارشقیص

مسلط اولیجی کیمسنه بر گماشته مسیطر

گواه تنیه طانق آوجی در شکارگر وقنیص

سموم دوزخ طموی یلایز اسا طیر و دروغها

حدید و تیز کسکین اولدی تیز رود و سریع الملیص

مخول و معطی و دهش وهنده و ویریجی عطا

ملجا جق ینر صور ریشک جای گریز و مهرب و محیص

جنگ راهها طرق یوللر دوشمک حذف و افتادن

معره شبخون دون باصقنی دزگس قطع ربص

اسامه و چرانیدن طوار اوتارمغه در آل

آمد دوری ارافلق هم دوزلمش ساخته و ملخص

رواکید ایستادگان ثوابت طورمیلر در

بولاندرمق در تکدیر و شورانیدن و تنغیص

بولانق تیره تکدر بعرسق روزه و معاء

صنورلمش سنه در منکده و مربده و مقیص

مقیص وهم انداخ گنده ایلین تقدیر

دراست خواندن اوقومق تیز زشکله هم درخریص

سوینمکلک تبجح شادمانی شاد وشیدن شادی

دوگن سوربیو کانی و حسیم ساور تخیص

حصید درو شده بچلمش اشتون و عماد درک

توبص نیروی قوت زور قوی گست محکم و رص

افاضت وروید ن کنمک کوز یاشی دمع وارش
فنو مغرور آلدانمش سکود موری نوک حریص

تدارک ویکی اندر دیکر رسیدن اولاشو
ایرشمک بری بری آرد نجه شریک انباز و هم شقیص

ونیره زن تن پرور سموز اتو کوزل عورت
دخی لرزه ورعده درتره او صند نکار قنیص

اویانمقدر تیقظ وسهر بیدار شدن گیجی
یلابیمق درخشیدن لمعان وبصیص وبیض

بنازیدن تبجح وتدلل اولدی نازلنمق
دخی قارنی اینجه آدم مردم باریک اشکم خمیص

دوه یوکلری آو بار وشترهای شتر اولدی
شترین طتلو صو آب غایت خوش جرعات نغیص

یورک جنینه ودل قلب سموز یاغلی سمین وحب

فنی صووق صو قارین وآب سرد وآب نیر قریص
کلیم اراض وکلی اولدی کحیه کشنه اقبیل

زبون سست واهیه و درنمک لرزیدن واصیص
جباه بیشانیها آلینلر آجون وحوض قرنه

اقط کسک وکتع لنک اورلمش باقنه ولخیص
حویه روذه بغرسق شحوم پیهها ایچ یاغلر

بیان طاعم طعامخور پنیر پنیر جبن کریص

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

ولی نفسک بلاسندن دلو بولو بدرز محیص

القطعة السابعة والعشرون في البحر الرمل المثمن المقصور

رد ومدد کار معین کور کر کوران وعمین
اولدی گلشنک سست ورخوه یومشق رم وعمین
حوت وماهی بالق اجر ومزد کری حال خطب وشان

طوزنمک و ملح طوربه زر و مخل صاغ راست یمین

عزم و ناوان اوذك اولدی مدحت و سپاس اوکش

پی و ناپخته و خام چیك قیغولو غمکین حزین

ببر و پلنك قپلان اف و تبه تف دیمك

سالها سنین ییللر قلعه و دز حصن حصین

منع ایدیجی بازدارنده حصن منوع منیع

پشم و صوف یوك ظن ایدیجی در گمانمند و ظنین

دون کیجه در پارچه دوش غلت و هشم سغب اولدی صیق

خورلق خوار کردن ازدرها نکس بخیل ضنین

جان روان و مهجه و روح کبر و پاس دزن و شوخ

رانده و مردود سورلمش شیطان ابلیس دیو لعین

شاخ و فاخ عود رز بودق جوج و بیار حاجت دلك

ازد و دقیق اون یوغرلمش اون خمیره و عجین

ربوع و دل کوکل گناه و حنث صوچ سن قبر و گور

غار هنگ کهف و کو مومیس در خاك شده دفین

گل رماد خاکستر ایپ تاخسته و حبل و رسن

طولوپر بیلك آرسلان تاغی بیشه و عرین

اعجمی بالا رونده مرتقی بجس اندك آز

جیب و سینه کوکس اغلمق بکا زریه هنین

جان و پوشش کننده اورتوجی کوروك منفخ و کیر

المق التقاط ستادن گنبه نارد و قپین

منسمز و منقبض شونده زمان اورتکیجی

حل شفا حلال طمله چکره قطره و شنین

اولدی خف و موزه ادك مهد و گهواره بشك

و قر و بار یوك محکم استوار جبوك تکین متین

جو و میان سما و ارض هوا تر تلخ آجی

صوول شمال چپ کوز دکیش حشم زده ومعین
منقعر از بیخ برکنده کوکندن قوپمش
کمره طوار رسیدر سرکین وسرقین سرجین
لبنه پنک جوب آقیجی در رونده منهمر
مقشعر لرزنده درزین صیق شعث وثخین
کارکنده مقترف ومجترح کسب ایدیجی
مدحت وستایش اوکش قول بنده ومینک ومدین
طام وجسم وزنک کار حال وحالت بال وشان
اند قسم یمین وسوکند ایسی کرمه وسخین
شنک کمان ولبس قوکشی اولدی همسایه وجار
جار وکرمی ایسی براغ ساز وسلاح وقت گاه سخین
قمطریر روز سخت غایت قتی شدتلی کون
فیلسوف کندای زیرک طغری مستقیم وحنیم

اقچه سچیجی کشی درم کزین وصیرفی
دوتور رهن قومش نسنه کرو کرده رهین
جای هلاکی وموبق اولدی محل هلاک
هم عربدن اوزکه لردر پارسیان واعجمین
فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
قلبی صافی قیل حسددن کینه ایله طوتمه کین

القطعة الثامنة والعشرون فی البحر الرجز المثمن السالم

طاغ قاف وکوه تک شامه خال دوستلق دوستی وخلال
کوزل کش وصبیح آرالقلر کافها وخلال
فحم وزکال کومور درر جوب تون سمک ماهی بالق
دون تاریسی زبهه ونیم شب هم اعزکران ثقال
سرقین وسرکین ودمال ترس قاری بره زن عجوز
تزلک ایله طلب شتابایدن واستعجال

اجلال و بزرگ داشتن حرمتلی طوتمق نیسه یی
ازغون ایدوب ازدرمق بیراه کردن اضلال
مانستن و متشابهت شبه و مضاهات تگزنک
آل بستان و خدیعه یالبردر پیادکان رجال
دلالت و کرشمه نازلنمق بولوت ابر و غیم
حوقل و پیر قوجه کشی ارلر مردمان رجال
عیشی فسان بیلگو موسی و شتره اشتره
تاویل و وهم تفسیر و بیان بنظر خویش مال
اذلال و خوار کردن خورلمق حجر و سنک طاش
اوشاقی سوددن کسمک از شیر باز کردن فصال
ضایع قومق اهمال و گم کردن وکزدرن و چرک
یولدن ازدرمق از راه افکندن و اضلال
اویمق موافقت مواطات و در پی رفتن

خواستن مراوده دیلک آرغون بی راهی و ضلال
محاوره مخالفت خلاف کردن اویماق
تمرکی توتولون یالوا عقوبت اشکنجه محال
نجار و کنگر دورگردر یونقه یاروله نجر
اسلال و بدکند رشوت گناه جناح گزف وبال
آزاد محرر معتق آزادبی کیمسنه دررد
دزدیدن و سرق اوغورلمق بوین در جید و بال
قذافه فلاخن صبان دغموص و شیم ایت بالغی
اولدی دوگسوب دیالشمک کارزار کردن قتال
اسلال و دست بریدن ال کسمک یوح و شید کولش
دفتر جریده اورجه و جایز روا شایان حلال
سارق و سرق بصیا و خور خورشید و آفتاب کنش
یول کوسترنجی رهنمای و مرشد و دلیل و دال

مثانه و آبدان قوق مطر دومك قيصه سكو

دستی چناق چولمك سقسی خزف و فخار سفال

اويقوده خورلتی غطيطه و بجست كردن در

اودنار و تش كيرلجی در اندر شونده هم وصال

كميت و اسب سرخ طوری آت هدهد و پوپوپك

كيك بوز اغوسی در آهو بره كوزنش غزال

اصلال و كوشت كندن ات يمك يعنی قوقمق

كناره چكلمك دور جدا شدن و اعتزال

اوكوزغه سكوكی فقاره ضلع و پشت مهره دور

ساج اياغی منصب سايه هم بودق فرع و نهال

كوده تن و جرم و جسد جثمان و خوبا و جسم

ايندرمك اشاغی فرو آوردن انزال و احلال

مرعی و مرتع و چراز و چراگاه اوتلق

پيسه و ابقع آله قرغه صول چپ و يسار شمال

طاغلر باشی اقلال و قلها دره رود كده واد

بر ايكی اوج كيجه لك اولسه يكی آی دی مه نو هلال

يارلغمق رحمت و عفو و صفح و آمرزيدنست

تونه بورونمك جامه بيچيدن دثار و اشتمال

اسكی سرای نشانلری اطلال نشانهای سرای

ديشلری قورجشدرجق الت دندان كاو خلال

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

علم و عمل دركشی يه واجب اولن نه در مال

القطعة التاسعة والعشرون في البحر الرجز المثمن السالم

نيته كالم ار كورن عورت اری شوهر حليل

سلف وهم داماد بجنق در ارق لاغر ضئيل

ورك و ران اويلق بخيل و زفت مالن صاقنن

سکران و مست سرخوش خفقدن در هکابه اکیل

صوکی حد و انجام درازق توشه نبات و بلغه در

عکه و چیک بال طولوغی یار و صدیق دوست و خلیل

کفل و خلاق قسط و قسم هم حصه و بهره نصیب

سیل صویی آقوب بیردوغی یر آکند کالا رسیل

کسمک بریدن قط و بت و حسم و فری صرم و بری

همچو قطع کسمز قلج چونکه قرغ تند کلیل

سالح و ساز کارشانک و شاکی و شاک یراقلودر

یوزی کدک قلج هینا تیغ رخنه دار فلیل

یول راه و شرعه شارع و سنن صراط مسلک و فج

چون نهج و منهاج منهج و مذهب و مشعب و سبیل

ود و منات و لات سواع نسر و یعل یغوث یعوق

جوبت شمن اسماء بتلر مقتول کشته قتیل

قیعه و قاع مهمه فلات صفصف آو صحصح

همچو فضا او دشت اوواخنه مریض بیمار علیل

شرط و علامت معلم و مناره مخیله رسم

چو صوه مرسم رهنمای و بدرقه نشان دلیل

طایق کواه شاهد عدل حجت شهید و بینه

همچو دلیل هادی علم رده شق حجاب سدیل

سمع و سماع و شنودن سنه‌لی ایشتمک

سرمه‌لی کوز کحل کشیده چشم و هم عین کحیل

جان و کوکلدن ایستمک در صبابت التاع

همچو اشتیاق آرزو ل خواستن یومش شسته غسیل

تبع و فی و سایه کولکه فانت طبق و طاق و تا

کفتار و قال و قیل سویلمک کوزل سوز خوب جمیل

کونی ضغینه و غلیله احنه حقد و کینه کین

حظ و سهم شقص و نصیب بهره کوک اوت جید و قصیل
سرجه اولی شقشقه چاو چاو نبل و سکان دمرن
باریه و ستون دیرک آت کشنمک و شنه صهیل
نارجیل و نارکیل هندی قوز باغ نکل و صفد قید و بند
یوغون درشت ضخم دوکلمش ریخته و مهیل
قارن بوروب اتمک صدا کوارش و قرقره در
اقرع و تام هم صاچی چوق اکلمک انین و الیل
صرصره بانک بازطوغن اولی اسل نیزه سکو
صحوه و چاشت قوشلق ابریشم بارع اکر رواق نسیل
طلك غده و بکره یام مرغول عقیصه اوریلی صاچ
بیك بریه و نامه بر بوز صولی آب روی اسیل
دلی کسی خوار و لئیم داخر حقیر صاغر مهین
نسل زه و زاد و ولد دوش کنج اوغلان رجه سلیل

زهدان رحم اوغلان یتاغی در نبل و سمه جوبت
دایمی کولکه سایه همواره و سایه دار ظلیل
فرسنك و هم فرسخ اون ایکی بیك آدیم مسافه در
درت بیك آدیم چار هزار کام ثلث فرسخ و میل
آجنن وسل حکمك ایسر کابحی مهربان رؤوف
هم اولو اولو سی بزرك بزرکوار جلیل
مطیعلری سوبجی در دوست مطیعان وودود
رهبه و رهبت ترس قورقو قمجی تازیانه قفیل
فراجی کام و فنج کنك آدیم عدل اتك دنك یوك
سکیجی خوشکوار هنی مری قوتق منزور زیل
سکمیجی و بی و ناکوار طعام و آوه آش
کوتی کسی نذل و خور صالح پارسا و بدیل
اوکرتمك آموختن و تضریه ریاضه تعلیم

قتی و بیل سخت دوه کوشکی شتربچه فصیل

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

رزسفی خدا ایتشه یرر علم و کماله جهد قیل

القطعة الثلاثون في البحر الهزج المثمن السالم

سفینه فلك و کشتی کامی یلکن بادبان شراع

میانجی مصلحتگذر و ذریعه وسطی و کان جماع

صریع و سرفروافکنده یوزا وستون براغلمش

جری و جسور قوی القلب بهادر و دلیر شجاع

عبوس الوجه ولمقلق ترش رویی و تعبس

یواش اولمق ودیع رام شدن آیرلمق درود وداع

ایش غور و وهاد و وهده نشیب جای فرورفته

یوقش یوجه فراز و نجوه هضبه و یفاع

قتی قراکو در جنس دموس و دهم و قوب دیجور

امرا و غلان رضیع شیرخواره آیدین روشن و شاع

کیه‌جك در لباس لبوس و کسوه ثوب و تجامه

ذرع پیمودن اولچمك اولچی اولچك پیمانه صاع

عجاج و قسطل و هبوه و نقع و قتره غبره

چو میتار و غبار کرد توز هم آلدمق فریب خداع

حیا و طل و دیمه جود و رش باران یغمور در

قطاع کاهیدن اکسلمك درازشن دراع

سحاب و عارض و غمام جهام آبر بولوت

دیجل کوپره دهها قریها و ضیعها ضیاع

بولوك شیعه و ثله بیز دیمه رهط و حزب کروه

فرغ بیم قورقو بولکلر کروهها و فرق ذعاع

بطیح و ابطح و بطحا و روذ طاشلو دره اولدی

اوساغه دایه طوتمق دایه کرفتن و استرضاع

امانتها ودایع حفظ ایچون غیره ویرلنلر

نصیبلو بهرهمند ایك اولدی برخوردار ومتاع

مزیدن ونکیدن ورضاع اوشاق سود امجك در

وخی قوصمق هراشیدن وقی کردن قی متاع

نسیم وانشیم وخالمند بکلوکمه دیرلر

عقاب آلوه طوشنجل وطوشن جرکوش قراغ

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

دیدوکمی دیمز ایسك قوبزه ویرمه سن صداع

القطعة الحادية والثلاثون في البحر الرمل المثمن المقصور

حدس ودانش بیلوبرمق اکی بنداك برجمه

سوزی تفسیر غیر دلله بجوه بجواك ترجمه

مقبس ومقباس قبس شهاب واخگر اود کوزی

باش قفاسی در گدنت وکاسه سر جمجمه

خل کمذار قو قصیر وجدمه کوتاه قیصه

نقش ایتمك نگاریدن نگاشتن نمنمه

باس وهیجا وقعه لقا رزم ورخاش جنگ صواش

جنگ بیریدر کارزار گاه معرکه وملحمه

یوبه وهدهد آلاجه ایبك اوکی هایه کوف

خشم ایدوب بوغ ایتمك اولدی شکردن دمدمه

کارد وشوار خطه کوج ایش آشجی عسیف آشپز

شبنه حجام کبیه کوبه کوه محجمه

همدجی بر قطعه بر خطه وپاره زمین

بم کوریجك اندر اوکی شنه وشنه حمحمه

غمره کار یحت کوج ایش ازرق وکبود کوك

شنه لی زریره دیرنك گرد گردن قمقمه

کوش اولی طلبه کرز اولدی سط ومرك اولوم

نه یوتمق در فرو بردن و بلع و بلعمه
دوه‌نك آغزی کپوکی اولدی لعاب و لغام
گل صویی قونیلجق ظرف در گلابدان قمقمه
امت و نجد و جای بلندی و بالای یوجه‌یر
یول ایچون حاضرلنان طعام زاد و زردمه
کوی یافت منبوذ محله‌یه براغلمش طفل
سوزی آچق سویلمك دندنه و جمجمه
هم کلید مفتاح انجخ کفره و قفل کلید
دخی ایکیز طوغمش قرار همزاد و توأمه
نه کدلمك در انثلام و رخنه دار شدن
طبطلو اولمق غضبدن طیرسکی و برطمه
نوط و هم آونجق آصمق لغط و صوت و بانگ صدا
کوچرك قرنجه در مورچه و ذره دلیمه

بر کره طویجه یمك جرمه یکبار خوردن
شیم و آب سرد صوق صویی گمان و مطعمه
اوزرلی کتان و غشاوه پوشش و پوش و شغف
گوز بکی گیك و مردمك و ناظر مردمه
اولدی آمیر و جراضم جرضم چوق یجی
هم بوغاز دلوکی باشی سر گلوگاه غلصمه
سوزلری چوق سویلیجی نوکفاره مکثر
صویولی بازکین و قنادوز یاموق دهشمه
ناحط و چون سخت بانك زن قینگ چاغرن کیشی
صول یان چپ و لیسار و میسره و مشئمه
طائفه و پاره از چیزی نسنه پاره‌سی
سرعت ایدوب ایومه در شتاب کردن عجرمه
طلق و چکلیر زحمت ولادت اوغلن بوریسی

قلج آوازی صدای تیغ و چجاج دمدمه
لیطه پوستلی قامش قابی براق شکه بسیج
هم ایرکمک بخشایش رحم مرحمه
قاب الچنده فضله قالمش درشبینه رثم
کوزلری بیوک اولن فراخ چشم و جحظمه
قالی سیاه اسحم و سحت سیه آق خنک بیاض
جانور کوروب صغر باغرمسی جنج غمغمه
آچ صرم ناهار آغرلق درکرانی و جثیم
همدخی قلم تویجق بیر قلمدان مقلمه
حکم ایدیجی در قاضی حاکم و داور وهم
قاضینک حکم ایدجک یری ستا و محکمه
پنبه ور نداف و حلاج پنبه و نوک آتیجی
یاره اوکولمق تندرست بندل و جرثمه

مضمضه غرغره آغزده صویی دپرتمک
یول ایچون حاضر لنان قوت زاد راه و زردمه
ارزین قیروبده عوزتلرین ارنیز قوتیجی
قتی صوقش درد مار آوردن وهم تایمه
قایی قیغولو و غمناک اولدوغین اظهار ایدوب
کوزدیکوب بقمق نگاهیدن بحیرت رثمه
دیکلوب طورمق اوزو ر خاستن و اصطحام
ینلو چولق بدخوی و بد نهادی جحرمه
وحی صحراده واقع دیه مایل پشته
قرمزی گل اولدی گل آتشین و جوجمه
طحمه و گروه جماعت قره قوش آله عقاب
تالی ته ته سویلمک تمنده کی و تمتمه
صارم و صمصمه بهادر پهلوان دلیر کشی

کزلو اون آواز نهانی فاوس هینمه
دخی پر وار پی ونیمه اوده صاغیلن قوین
طرناق اوزرنده کی آق تلک ورنشه نمیمه
آچق اوقیمق ترتیل خواندنی آهسته
سرعت ایله اوقیمق خواندنی تیز تیز هذرمه
یتسو نمازی عتمه ونماز خفتن
اولدی هم جماعت الس مردمان وعمعمه
ماسوره سیزه استیج تنیج وتابفتن طوقیمق
همدخی لالنک وزلنبع بشی وکوزلمه
صویولی مجرای آب قنات وبازکین آبگیر
فض وشکستن صیمق کسمک بریدن الهذمه
اربتی عاریت وسنج آزرق جز سوی
یغلق ال یوزسله جک رومال سردک مقرمه

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
کندوکه در ایشدو کلک احسان وایلک تاکیمه

القطعة الثانية والثلاثون في البحر الهزج المثمن السالم

سهولت قم آسانی کلزلک کیک فراخ فراض
هم اصر غن اوسلی در انجره وکرنه قراض
فتی جومرد بخشنده وفیاض جفت زوج زوه
چماشیر یویه جق طوقمق کذینه وکزین مرحاض
دستاد بخشش عطا قرو بالق حسابه ماهی خشک
چماشیر یویه جق یر جایکاه شستن ومرحاض
ممات سام موت موتان منون حمام منیه مرک اولوم
محیص فره سموز هوان الی سبر کوب مدق مرضاض
کوکل المق تألف دل ربودن فر جمال رونق
کوکل طارلمغی تنسیدن وتنجیدن وانقباض

اوموتیزلق قنوط حرمان یأس خیبت ونومیدی
کوزین قیمق درر چشم فرود آوردن واغماض
نشر فوح ارج وفغمه فرغه نفحه خوشبو خوش قوقو
بیوک قارنلی دوه اشتر بزرک شکم شرواض
ایوینجی مسرع ومستعجل وعاجل شتابان چو
مبادر ومسارع ایونک شتافتن وایفاض
حفیظ حارس وراعی صائن وحامی وضابط چو
نگهبان صاقلیجی قورمق برگندن واستنهاض
نصاب عنصر اروبه بلغم وصفرا ودم سودا
چو چار منبع حیات آدمک اصلی قپی سقف عرباض
حصین وسجن ومحبس ونواخانه وکاززندان
کوتنک باغرمسی شتر بچه بانکیدن وانقاض
حصار ومعقل ودیابن وحصن وهمچو در قلعه

دوه لری قپی تنک سورجی دزکرم ران قباض
فقیر عائل ومسکین معسر ومقتر وبائس هم
چو درویش تحسول اودنج استمک وام خواستن واستقراض
کوکل اورتاسی سویدا صمیم وثمره دل
دلی درپرتمک اغزالچره زبان پیچیدن ونضناض
یورک قابی نصب پرده دل اقرع وکچل کل
هم اوغلان صارقیسی قونداق بزی زنک وخونقاض
صله عطاء منح رهبه وبخشیدن بغشلمق
هم ایتمک عنزی غیبت یادرشت وهمچو اقتراض

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

خدا ای ذکر ایدوب آغله کناهلردن ایدوب اعراض

القطعة الثالثة والثلاثون فی البحر الرجز المثمن السالم

طک صبح وبام ارته اچلمق در بام شدن فلق

کوکل طارلوب مضطرب اولمسی طپیدن قلق
کوک در سما و سمک و عرش و سقف و همچو آسمان
کیجه نک اوک قرا کوسی تاریکی شب و غسق
فئة قبیل فرقه فریق سلعه لبد گروه بلوک
دریاچه و خلیج کول کمند دزر و هنک و وهق
قابله حاضنه قبیل مامی و پیشیاره ایه
هم اولدی او بوشمش قان خونی بسته و علق
بر بره بر کیمه صیغنمق معاذ و عوذ و لوذ
همچو لجا و هم پناه هیدن بهک برص بهق
صیغنجق پیرحرز ملاذ قهندز و پناهگاه
دیوچه و علقه سلک شلنک شاذی و فستق
ناس و ناسی و اناس همه خلق انس و مردمان
چون آدمی زاد آدم اوغلنلری اوداوزحق

مرفق و نهر نجان در یتک حلیه پیرایه بزک
حرامه اولمق در یقین سرکشی از طاعت رهق
هم انجمن و مجمع و محفل و مجلس درنک
یارق اولی قعقعه چاکاچاک دپی دمه دمق
روز قیامت واقعه رادفه راجفه آذنه م
هم غاشیه قارعه صوک کون در اوپار خرز و بق
ضعیف و ناتوان کوجی یتمز قیز دختر و بنت
اصلنمق آغاریدن و التثاق و هم غمولثق
حبر و حبور سرور و شادی اولدی سویج شادلق
کثیر و فراوان چوق ایو صوآلی خوش غدق
آواوز یاسی عرصه و ساحه باجه بجبوبه و صید م
ها همچون پیشگاه سرای کینکلک فراخی و ثدق
طرق ثری ترب و صعید و زمین و بری و رغام م

هم عفر و سماد و سفاد و خاك آق بفيد لهق

مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

خیرله یاد ایدن فقیری مغفرت ایله حق

فی التاریخ

منت خدایه تحفهٔ نو یادکار اولدی ختام
بزدن رسول و آلنه اولسون صلاتیله سلام
حمد و ثنا ایدوب دیدی تاریخن ایام الحبش
علمی آردی پایانه ولله الحمد تم الکلام

سنه ۱۱۶۰